Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

MŪSŲ PASTOGĖ

Eina nuo 1949 Australian Lithuanian Weekly Post Print Approved PP 255003/01774 Kaina – Price $1 2000.06.26 Nr. 25 (2685)

"Sibiras". Dailininkė Akvilė Zavišaitė

Prisiminėme Sibiro tremtinius

Tragiškąjį birželį Sydnėjaus lietuviai šiemet paminėjo kitaip negu įprasta. Minėjime, kurį šeštadienį, birželio 10 dieną Lietuvių Namuose surengė Bibliotekos Bičiulių Būrelis, pirmavo autentiški vaizdai iš Sibiro vietų, kur dirbo ir žuvo lietuviai tremtiniai.

Įžangos žodyje dr. Vytautas Doniela priminė, kad nors išeiviams įsimintina data yra 1941-ųjų birželis, iš tiesų didieji, keliskart skaitlingesni ir tautą labiausiai sukrėtę trėmimai vyko pokario laikotarpyje, 1945-51 metais.

Nukelta į 2 psl.

NSW pabaltiečiai paminėjo Birželio išvežimus

Apie keturis šimtus žmonių birželio 18 d. susirinko į tradicinį Birželio išvežimų minėjimą, kurį Latvių namuose Strathfielde surengė NSW Jungtinis Baltų Komitetas. Tom Toomsalu nuotraukoje (viršuje) JBC pirmininkas Antanas Kramilius (kairėje), už jo žymi estų bendruomenės veikėja Tiiu Kroll ir JBC sekretorė Lia Looveer.

Yasmina Gakaitė (Gakas)

Su daina - Sydnėjaus Olimpiadoje

Vienuolikametė Yasmina, Sydnėjaus "Dainos" choristų Dariaus ir Ramutės Gakų duktė, pakviesta dalyvauti jaunimo chore Olimpinių ir Paralimpinių Žaidynių atidarymuose. Patekti į chorą nebuvo lengva, reikėjo praeiti atrinkimo komisiją, po to video

Nukelta į 6 psl.

Lietuvos įvykių apžvalga

Algimantas Kabaila

Tarptautinis komunizmo pasmerkimas

Tris dienas Vilniuje vykusio tarptautinio kongreso "Komunizmo nusikaltimų įvertinimas" dalyviai kreipėsi į Jungtines Tautas, pasaulio demokratinių valstybių parlamentus ir vyriausybes, ragindami nedelsiant įsteigti Tarptautinį komunizmo ir komunistinių nusikaltėlių tribunolą. Kongrese, kurio pirmųjų dviejų dienų posėdžiai vyko Seimo rūmuose, dalyvavo 23 valstybių atstovai, buvo pristatyti ir aptarti 53 pranešimai. Daugiausia pranešimų – 11 – buvo iš Lietuvos, 7 – iš JAV, 6 – iš Estijos. Kreipimesi rašoma, kad komunistiniai nusikaltėliai turi sulaukti tokio pat teisingo atpildo, kaip ir nacistiniai nusikaltėliai.

Siūlymas Seime dėl užsienio pensijų

Seimo vicepirmininkas Feliksas Palubinskas, pats ilgą laiką gyvenęs JAV, ragina panaikinti užsienio pensijų apmokestinimą, nes taip būtų panaikintos dirbtinės kliūtys lietuviams grįžti į Tėvynę.

Palengvės keliautojų krepšiai

Netrukus Lietuvos Vyriausybės nutarimu keliautojai į Lietuvą galės atsivežti muitais neapmokestinamų prekių už trečdaliu mažesnę pinigų sumą. Suaugusieji - už 700 litų, o vaikai iki 15 metų – už 360 litų. Tokios normos taikomos Europos Sąjungos šalyse. Iki šiol per Lietuvos valstybinę sieną buvo galima įsivežti prekių už 1000 litų. Bus ribojamas ir benzino kiekis automobilių bakuose. Nauja tvarka bus nepatenkinti pasienio gyventojai, turintys giminių abipus sienos.

"Buvo gyventa ne pagal galimybes"

Lietuvos finansų ministras Vytautas Dudėnas per savo interview "Dienovidžiui" (16/6) davė įdomių statistikos duomenų apie Lietuvos ekonominę padėtį. Pagal keistai pagarsėjusio lietuviško filosofo Arvydo Juozaičio terminologiją, Dudėnas priklauso prie Lietuvos "ateivių", nes pokario metais gyveno JAV-jose. Taip "gražiai" Juozaitis vadina tuos lietuvius, kurie palikę saugų ir patogų gyvenimą Vakarų šalyse, grįžta dirbti į Lietuvą.

Vytautas Dudėnas: Keletą mėnesių praleidęs finansų ministro kėdėje, nesu linkęs ieškoti kaltų. Trūko atsakomybės, buvo daug įsiskolinta, įsipa-reigota, o biudžetas koreguotas tik pernai vėlai rudenį. Turėjo įtakos ir tai, kad per pusmetį pasikeitė dvi Vyriausybės. Nei Seimas, nei Vyriausybė nereagavo į Rusijos krizės pasekmes. O to nepasakysi apie Estiją ir Latviją, kurios buvo nesusietos prekybiniais ryšiais su Rusija taip smarkiai, kaip Lietuva, bet vis tiek koregavo savo biudžetus.

Mums teko imtis ryžtingų priemonių ir koreguoti 2000-ųjų metų biudžetą. Dabar jis daugmaž vykdomas. Mus persekioja praėjusių poros metų įsipareigojimai ir senos skolos, tačiau ūkis atsigauna.

LDDP ir socialdemokratų koalicija

LDDP ir Socialdemokratų partijos koalicijos nuomone, dabartinė "Lietuvos energijos" valdymo struktūra yra netobula, ji turi būti keičiama ir supaprastinta. Šios koalicijos nuomone, privatizuojant "Lietuvos energiją" turi būti sudarytos vienodos sąlygos ir Lietuvos, ir užsienio investuotojams. Strateginiuose energetikos objektuose ir po privatizavimo turėtų būti išsaugota valstybės valdymo kontrolė.

Paskelbtą Memorandumą pasirašė Koalicijos garbės pirmininkas Prezidentas Algirdas Brazauskas bei LDDP ir Socialdemokratų partijos lyderiai – Seimo nariai Česlovas Juršėnas ir Vytenis Andriukaitis. Šis dokumentas gimė apibendrinus šią savaitę koalicijos surengtą forumą "Lietuvos energetikos dabartis ir perspektyvos".

Rusijos politinis spaudimas Lietuvai

Seimo narių grupės nuomone, Lietuvos Užsienio reikalų ministerija privalo ne tylėti, o garbingai, aiškiai ir nedviprasmiškai, remdamasi tarptautine teise, reaguoti į Rusijos daromą politinį spaudimą Lietuvai.

"Tai mus įpareigoja prieš 60 metų įvykdytos okupacijos aukų ašaros, kraujas ir įsisavintos pamokos", sakoma pareiškime "Dėl bandymų teisinti Lietuvos okupaciją", kurį pasirašė 17 Seimo narių, praneša ELTA.

Rusija, pasak jų, 1991 metais pripažino Lietuvos okupacijos faktą. Šių metų birželio 9 d. Rusijos Užsienio reikalų ministerijos padarytą pareiškimą, kad 1940 metais Rusijos okupacijos nebuvo, grupė vertina kaip melą, politinę klastotę, siekiant pateisinti agresiją ir jos pasekmes.

Rusijos Federacijos Federalinio Susirinkimo Federacijos Tarybos pirmininko Jegoro Strojevo prieš kelias dienas padarytą pareiškimą apie galimą Lietuvos izoliaciją dėl jos suverenių veiksmų parlamentarų grupė vertina kaip šantažą.

Melu pareiškimo autoriai pavadino ir Rusijos prezidento padėjėjo Sergejaus Jastržembskio birželio 13 d. pareiškimą, kad lietuviai kariauja Čečėnijoje. "Mūsų žmonių ten nėra, jų niekas ten nekvietė, o jeigu jų ten ir būtų savo valia, tai yra jų pačių apsisprendimo reikalas", sakoma Lietuvos Seimo narių pareiškime.

Pasak jų, Lietuva yra nepriklausoma valstybė, turinti savo kariuomenę, savo sąjungininkus, ir yra pasiryžusi ne tik išsakyti savo teisę ir nuomonę, bet ir ją apginti.

Tarp pasirašiusiųjų yra Rytas Kupčinskas, Stanislovas Buškevičius, Petras Gražulis, Algirdas Petrusevičius, Algirdas Patackas, Juozas Dringelis ir kiti.

J.Laučys studijuos JAV jūrų akademijoje

Lietuvis Jonas Laučys studijuos prestižinėje JAV jūrų akademijoje Anapolyje. Griežtą konkursą laimėjęs kariūnas penktadienį pasveikintas Amerikos centre Vilniuje, praneša ELTA. Kasmet vienoje iš keturių geriausių JAV karo akademijų Anapolyje pakviečiama studijuoti iki 20 užsieniečių. Jų mokslą finansuoja JAV Vyriausybė.

JAV Senatas specialia rezoliucija paminėjo 60-asias Baltijos šalių sovietinės okupacijos nepripažinimo metines

JAV Senatas priėmė rezoliuciją, skirtą 60-osioms Baltijos valstybių sovietinės okupacijos nepripažinimo politikos metinėms ir raginančią Baltijos valstybes – Lietuvą, Latviją ir Estiją – siekti taikios ir demokratinės regiono ateities, praneša ELTA.

Rezoliucijoje, kurią pateikė senatorius Richard Durbin ir grupė jo kolegų, minimas nepripažinimo politikos indėlis į Baltijos valstybių laisvės ir nepriklausomybės siekį.

Rezoliucija teigiamai įvertino Estiją, Latviją ir Lietuvą už nepriklausomybės atkūrimą ir vaidmenį, kurį šios valstybės suvaidino buvusios Sovietų Sąjungos žlugime 1990-1991 metais. Estija, Latvija ir Lietuva taip pat buvo pagirtos už sėkmingą politinių ir ekonominių reformų įgyvendinimą, kuris, pasak Senato, turėtų paspartinti šių valstybių integraciją į Europos ir Vakarų institucijas.

Prie "liberaliųjų" bloko jungiasi "modernieji krikdemai"

Sekmadienį prie Bebruso ežero susitiks keturios Lietuvos politinės partijos. Naujosios, Centro, Liberalų ir Moderniųjų krikdemų sąjungų vadovai aptars bendradarbiavimo neformaliame keturių bloke galimybes, pasiruošimą "Naujosios politikos" konferencijai, programinius jos dalykus.

Kaip Eltai sakė Moderniųjų krikdemų sąjungos (MKDS) pirmininkas Vytautas Bogušis, penktadienį vykusiame susitikime Liberalų sąjungos vadovas Rolandas Paksas labai pozityviai vertino Moderniųjų krikdemų prisijungimą prie trijų, jau anksčiau apie bendradarbiavimą paskelbusių Centro,

Nukelta į 2 psl.

Trumpai iš visur

Vytautas Patašius

◆ Po 19 metų kalinimo, birželio 12 d. Italijos prezidentas Carlo Azeglio Ciampi amnestavo turkų teroristą Mehmet Ali Agca, nuteistą kalėti iki gyvos galvos už popiežiaus Jono Pauliaus II peršovimą 1981 m. Šv. Tėvas yra teroristui seniai atleidęs. Mehmet Agca laisvės, tačiau, neatgavo. Jis išskraidintas į Turkiją, kur dar turi kalėti 8 metus už laikraščio redaktoriaus nužudymą 1979 m.

◆ Birželio 13 d. į Šiaurės Korėjos sostinę pasitarimams atskrido Pietų Korėjos prezidentas Kim Dae-jung. Sekančią dieną jis pasirašė bendradarbiavimo paktą su Šiaurės Korėjos prezidentu Kim Jong-il. Abi valstybės susitarė veikti susitaikymo dvasioje, stengtis mažinti įtampą, bendradarbiauti ekonomikos ir kultūros srityje, einant prie išskirtų šeimų sujungimo ir net numatant abiejų valstybių susijungimo galimybę.

Visgi Šiaurės Korėja neišsižadėjo savo tolimų atstumų raketų tobulinimo ir jos žiniasklaida vėl pradėjo pulti JAV dėl jos karinių pajėgų Pietų Korėjoje.

◆ Rusijos prezidentas Vladimir Putin paskyrė čečėnų mufti Achmed Kadyrov Čečėnijos administratorium. Čečėnai, nepriklausomybės šalininkai, laiko Kadyrov tautos išdaviku, parsidavusiu rusams jau prieš keletą metų.

◆ Birželio 14 d. Solomonų salų ministras pirmininkas Bartholomon Ulufa'alu, sukilėlių laikomas namų arešte, išpildė "Malaitos Erelių Rinktinės" reikalavimą atsistatydindamas iš pareigų. Iš vyriausybės, opozicijos ir nepriklausomų asmenų sudarytas 12 žmonių komitetas, kuris turės prižiūrėti policijos atkūrimą ir abiejų kovojančių grupių – Malaitos Erelių Rinktinės ir didesnę Guadalcanal salos dalį kontroliuojančios Isatabu milicijos – nusiginklavimą. Komitetui pirmininkauja Solomonų salų gen. gubernatorius Sir John Ini Lapli. Kol kas nesiseka įtikinti šias grupes padėti ginklus.

◆ Australų karo laivas HMAS Manoora plaukioja Solomonų salų vandenyse, tačiau Australija atmetė Solomonų salų vyriausybės prašymą išlaipinti savo karius Guadalcanal saloje tvarkai atstatyti. Birželio 18 d. padėtis Honiaroje komplikavosi, kai iš miesto kalėjimo pabėgo apie 100 kriminalinių nusikaltėlių, tarp jų - eilė nuteistų už žmogžudystes.

◆ Birželio 16 d. piktadarys apšaudė Serbijos opozicijos lyderio Vuk Draskovič namus Budva mieste Montenegro. Iš ligoninės išleistas peršautas Vuk Draskovič apkaltino Serbijos prezidentą Milosevič pasikėsinimo organizavimu.

◆ Birželio 15 d. Vokietijos kancleris Gerhard Schroder pranešė, kad vyriausybė susitarė su branduolinės energijos jėgainių bendrovėmis visas šias jėgaines Vokietijoje uždaryti palaipsniui per ateinančius 32 metus.

◆ Birželio 13 d. Maskvoje suimtas žiniasklaidos magnatas Vladimir Gusinski ir kalintas Butirkų kalėjime, būk tai įtariamas valdiškų pinigų pasisavinimu privatizuojant televizijos stotį Petrapilyje. Prieš jo areštą protestavo Maskvos burmistras Juri Lužkov, Rusijos žydų bendruomenė, suėmimą kritikavo Rusijos ir užsienio įtakingi asmenys. Įtariama, kad Vladimir Putin nori užgniaužti opozicijos žiniasklaidą. Birželio 17 d. Gusinski paleistas.

◆ Birželio 16 d. Berlyne Vladimir Putin aštriai kritikavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos pastangas stoti į NATO. Jos turinčios pasilikti buferiu tarp NATO ir Rusijos. Priešingu atveju Rusija jaus grėsmę ir tai destabilizuos padėtį Europoje ir visame pasaulyje. Visgi V.Putin pareiškė, kad pati Rusija eventualiai norėtų įstoti į NATO.

◆ Birželio 19 d. britų muitininkai Doverio uoste atidarė patikrinimui iš Zeebrugge, Belgijoje, atvežtą talpintuvą su pomidorais. Vietoje pomidorų jie rado 58 uždususių nelegalių kiniečių imigrantų kūnus ir du dar gyvus kiniečius. Suimtas talpintuvą vežusio sunkvežimio vairuotojas. ❑

Lietuvos įvykių apžvalga

Atkelta iš 1 psl.

Liberalų ir Naujosios (socialliberalų) sąjungų.

Birželio 30 d. centristų, liberalų ir socialliberalų planuota "Naujosios politikos" konferencija kuriam laikui atidėta, kilus skandalui dėl Vilniaus savivaldybės nesumokėtų mokesčių į biudžetą. Konferencijos organizatoriai nusprendė palaukti, kol teisiškai bus įvertinti Vilniaus mero ir Liberalų sąjungos pirmininko Rolando Pakso veiksmai.

Vilniaus meras puolimą laiko politiniu

Vilniaus meras, Liberalų sąjungos pirmininkas Rolandas Paksas puolimą dėl savivaldybės skolos valstybės biudžetui laiko politiniu. Dienraščiui "Lietuvos rytas" R. Paksas tvirtino esąs įsitikinęs, jog skandalas dėl savivaldybės skolų sukeltas tik norint sukompromituoti jį ir jo vadovaujamą Liberalų sąjungą.

Skandalas dėl Vilniaus miesto skolų kilo prieš savaitę, finansų ministerijai pranešus, kad Vilniaus savivaldybė skolinga biudžetui 94 mln. litų fizinių asmenų pajamų mokesčio. Vilniaus skolos skandalą tiria Generalinė prokuratūra ir Valstybės kontrolė.

Landsbergio fondo labdara Švenčionėliuose

Vytauto Landsbergio fondas rengia labdaros akciją Švenčionėliuose. Paramos sulauks 12 daugiavaikių šeimų. Kiekvienai šeimai bus padovanota po 400 litų, išdalyta maisto, avalynės ir mokyklinių prekių.

4400 litų labdarai V. Landsbergis skyrė iš Seimo Pirmininko reprezentacijos lėšų. 700 litų vaikams mokyklinėms prekėms įsigyti padovanojo krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius.

V.Putinas imasi revizuoti sutartį

Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkui Audroniui Ažubaliui kelia nerimą tai, kad tik neseniai tapęs Rusijos prezidentu Vladimiras Putinas savo pareiškimais iš esmės imasi revizuoti galiojančią Lietuvos ir Rusijos sutartį dėl tarpvalstybinių santykių pagrindų. Ją 1991 m. liepos 29 d. pasirašė Borisas Jelcinas ir Vytautas Landsbergis.

Ažubalį nuvylė Rusijos prezidento pareiškimai Vokietijoje dėl NATO plėtros ir galimybės Baltijos valstybėms tapti NATO narėmis.

Amerikos laikraštis *"Washington Times"* rašo, kad pats faktas, jog latviai, estai ir lietuviai išliko gyvi sovietų okupacijos metais, yra geriausias įrodymas, kad Latvija, Lietuva ir Estija vertos įstoti į NATO.

Tarnautojai turi pasitempti

Nuo šiol Lietuvos gyventojai, kreipdamiesi į viešojo administravimo institucijų pareigūnus, gali tikėtis itin pagarbaus elgesio, atidaus išklausymo bei tikslaus ir aiškaus atsakymo. Paskelbus "Valstybės žinių" biuletenyje, įsigaliojo Vyriausybės patvirtina pavyzdinė tvarka, reglamentuojanti interesantų aptarnavimą telefonu viešojo administravimo institucijose bei apsilankius jose. Birželio pradžioje priimtas Vyriausybės nutarimas taip pat numato, kad interesantai gali būti aptarnaujami ir interneto priemonėmis.

Prancūzai apdovanojo A.Katkų

Prancūzijos ambasadorius Lietuvoje Mišel Tiurenas Lietuvos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkui Algirdui Katkui įteikė Prancūzijos garbės legiono kavalieriaus ordiną, pabrėžė jo nuopelnus, plėtojant Lietuvos ir Prancūzijos bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityse, populiarinant prancūzų kalbą ir kultūrą. ❑

REDAKCIJOS SKILTIS

Kadaise šmaikštesnis žmogus paklaustas, kiek dabar valandų, atsakydavo, oi, nežinau, laikrodį virtuvėje ant radijos palikau.

Kadaise tai buvo labai juokinga, nes ne tik kad dažnas laikrodžio neturėjo, bet dar kad radijas virtuvėje stovėtų... Kiti, vietoj radijo sakydavo "virtuvėje ant pianino".

Na, pianinų virtuvėse net ir pertekliaus kraštuose, kaip Amerika ar Australija, neteko matyti, bet jau radijų, radijų...

O jau laikrodžių! Vienas ir tame pačiame radijuje, kur virtuvėje (nors ir net ant pianino), įmontuotas. Kitas ant rankos riešo, kiekvienam šeimos nariui bent po vieną, miegamajame - radijas-žadintuvas, valgomajame ar salione - gražus (pagal šeimininkų išgales ir skonį) didelis "senelio", mašinoje laikrodis, telefonas su laikrodžiu, faksas su laikrodžiu, jau nekalbant apie kompiuterį, kurio laikrodis ne tik valandas, minutes bei sekundes, bet ir dienas, mėnesius bei metus skaičiuoja.

Radijas kas kelias minutes laiką praneša.

Gatvėse, tiesą sakant, bent jau Sidnėjuje, laikrodžių kažin kodėl sumažėjo

Rusams pirmą kartą užėjus dėl laikrodžio galėjai netekti gyvybės, kareiviai reikalaudavo laikrodžių iš praeivių ar užėję į namus, o poetas Kazys Jakubėnas net sovietų kalėjime atsidūrė vien už tai, kad ta tema parašė eilėraštį "Laikrodukas"...

Dabar joks save gerbiantis plėšikas į paprasto praeivio laikrodį nė nepažvelgia.

Mano visi laikrodžiai, namie jų turiu penkis, neskaitant rankinio, kurį kasdien nešioju, ir kokio desėtko su nusėdusiomis baterijomis, kurie voliojasi komodos stalčiuje, tarp jų ir "auksinis" papuoštas "opalu", kabinamas ant kaklo (atsimenat, tokia mada buvo?), kitas - laikrodis-žiedas, dar kitas - sulankstomas kelioninis, kitas kelioninis atveriamas kaip penalas... Taigi, mano visi laikrodžiai rodo skirtingą laiką. Ir visi, išskyrus tą melsvą plastmasinį, kuris kabo virtuvėje (sic!) ant sienos (jį vieni žmonės norėjo išmesti, bet prieš tai paklausė, gal aš noriu) lsiką rodo neteisingai. Iš ryto visuomet galiu keturias minutes papildomai pasirąžyti lovoje, nes radijas žadintuvas įsijungia kaip tik tiek likus iki rytinių šeštos valandos žinių..

Kur nors važiuodama, rezerve turiu net septynias minutes - mašinos laikrodis tiek skuba. Užtat kompiuterio laikrodis, kad ir kiek besistengiu jį sudrausminti, net trylika minučių atsilieka. Tą pamiršusi, pyškinu sau ką nors, vis žvilgčiodama į laikrodį ir džiaugiuosi, kad dar suspėsiu "Bold and Beautiful" pažiūrėti, o ta soap opera, žiū, jau įpusėjusi.

Apskritai, muilo operos bene vienintelis daiktas, kur laikas tarytum sustoja: žiūri savaitę, žiūri mėnesį, pusę metų, o tas Rick kaip nezužino, kad vaikas ne jo, taip nesužino.

Visose kitose gyvenimo srityse, nežinau, man rodos laikas bėga greičiau negu kadaise. Buvau net nuėjusi pas gydytoją pasitikrinti, ar man neatsitinka kokie sąmonės netekimo priepuoliai, nes negali būti, kad tik ką laikrodis rodė, sakykime "3", o rodos nespėjai nė mirktelėti, žiū, jau "5" ar net "7", ypač jei tą akimirką praleidai prie TV.

Gydytoja sakė, ne, ir kad nerusiminčiau, nes ir jai taip būna. Ta proga net papasakojo anekdotą apie žmogų, kuris daktaro klausė, kaip jam ilgiau gyventi. Daktaras patarė negerti alaus ir šnapso, nevalgyti mėgstamų valgių, nesimylėti su moterimis. Pacientui paklausus, ar tikrai jis tada ilgiau gyvens, gydytojas atsakė, kad ne, bet gyvenimas jam atrodys labai ilgas.

Iš tiesų, gal tas laikas taip greitai eina todėl, kad per gerai gyvename? Juk pagal reliatyvumo teoriją minutė, kai tau, sakykim, skauda dantį, nelygi minutei, kai geri šampaną. Be to yra rimtų žmonių rimtai tikinčių, kad žemė šiais laikais sukasi greičiau.

O gal tieiog yra per daug laikrodžių... Gal jiem paprasčiausiai nebegali laiko pasidalinti... O gal laiką ryja tie stovintys, išsikrovusiomis baterijomis laikrodžiai...

Kai kas sako, kad laikas taip greitai prabėga, nes mes į senatvę daromės lėtesni, bet tikriausiai jis klysta... O ką jūs manote, malonūs skaitytojai?

R.B.

Prisiminėme Sibiro tremtinius

Atkelta iš 1 psl.

Prelegentas pabrėžė, kad Lietuvos išsilaisvinimas dar nėra pilnai įgyvendintas. Ilgametė okupacija natūraliai sukūrė rėmėjų sluoksnį, kuriems sovietinės sistemos kritika yra nepageidaujamas dalykas, ir kurie reformų šalininkus nuolat vienaip ar kitaip kaltina. Sakysim, Lietuvos spaudoje vis išgirsi aiškinimą, kad tikrieji savanaudžiai esą ne tie, kurie "prichvatizavo" valstybės turtus ir vėliau tuštino bankus, bet tie, kurie vadovavo sovietinės sistemos griovimui.

Netrūksta kaltinimų ir antikomunistinei išeivijai. Pavyzdžiui, išeiviai esą kalti, kad jie iš Lietuvos pabėgę. Vienas kitas išeivis ištiesa patsai kaltės jausmą įsisavina ir net kitus tikina. Prelegento nuomone, *"toksai galvojimas yra masochistinis. Kovojant su priešu taisyklė yra paprasta: nesiduok pagaunamas, nepadėk savo galvos ant lėkštės, kad priešas ją nukirstų. Priešingai, jei reikia pasitrauk, kad kovą galėtum tęsti kitur ir toliau. Politinių pabėgėlių – bendrai pabėgėlių iš Rytų Europos – nuopelnas buvo tas, kad jie energingai aiškino sovietinės sistemos nežmoniškumą ir tuomi skatino vakarietiškąjį priešinimąsi"*.

Popietės metu žiūrėta pirmoji video juosta rodė trėmimų minėjimą Kudirkos Naumiestyje, kur Sibiro klaikumą scenos vaizdais atkūrė buvę tremtiniai, deklamuodami Vytauto Cinausko (poeto ir Tremtinių Namų sumanytojo) eiles.

Antroji ir ilgesnė vidėo juosta nuvedė į pačią Sibiro tikrovę. Ji buvo susukta Atgimimo metais, kai į Sibirą nuvyko lietuvių moksleivių ekspedicija.

Pasidalinę į keturias grupes ir iš anksto apsirūpinę pagrindine informacija apie žymesnes trėmimų vietoves Altajaus krašte, moksleiviai ieškojo kapinynų, aptvarkė apleistus kapus bei išvirtusius kryžius, fiksavo išlikusias pavardes ir bandė surasti dar gyvų tremties liudininkų.

Video juosta vaizdžiai atskleidžia sibirietiškąją aplinką, gausius tremtinių kapinynus, įterpia pokalbius su ten tebegyvenančiais tremtiniais ir dokumentuoja, kaip tuo metu buvo atkasami ir Lietuvon pervežami Sibire žuvusiųjų palaikai.

Video juosta taip pat sustojo prie suvalkiečio Juozo Akelaičio likimo. Dar caro laikais už lietuviškų knygų platinimą Sibiran ištremtas Juozas Akelaitis po pusės šimto metų, jau senukas, vėl buvo ištremtas – ir tiesiog neįtikėtinai pateko į tą pačią vietovę, į Manzurkos kaimelį Irkutsko srityje. (Jo anūkė Dalia Milvydaitė-Donielienė dabar dirba "Mūsų Pastogės" redakcijoje.)

Popietę papildė didelio dydžio nuotraukos, vaizduojančios lietuvių tremtinių kapinynus Sibire. Jas padarė Antanas Sadeckas, keletą vasarų keliavęs pokario trėmimų keliais Altajaus krašte ir patsai vadovavęs vienai moksleivių ekspedicijai. Nepaprastai vertingi yra jo įspūdžiai ir trėmimų istorijos atkūrimo aprašymai, tuo metu publikuoti Lietuvos spaudoje.

Minėjimą surengė Martina Reisgienė, parūpinusi vieną TV juostą iš Kudirkos Naumiesčio ir parodai išdėsčiusi Antano Sadecko nuotraukas. Popietę filmavo ir vėliau keletą pokalbių dėl Lietuvos įrašė Antanas Kramilius.

Sibiro nuotraukų paroda bus pakartotinai išstatyta per Valstybingumo Dienos minėjimą sekmadienį, liepos 9 dieną.

V.Dn.

Kelionė į JAV ir Kanadą

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas (toliau vadinamas PLJK) yra Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos (PLJS) ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) renginys, kuris vyksta kas trejis ar ketverius metus. 18-35metų jaunimas susirenka į jį pasidalinti mintimis apie savo krašto lietuvių jaunimo ir lietuvybės išlaikymo problemas bei pabendrauti su lietuviais iš visų pasaulio kampų. X PLJK šių metų pabaigoje vyks Australijoje.

Jis prasidės Sydnėjuje 2000 m. gruodžio 22 d. Studijų Dienų programa. Vėliau keliausime į stovyklą Shepparton'e Viktorijos valstijoje. Kongresas baigsis 2001 m. sausio 11d. Melbourno mieste. Tuo pačiu metu rengiamos dvi turistinės ekskursijos, kuriose galės dalyvauti ir vyresnieji. Pirmoji ekskursija -lėktuvais į Australijos tropikus, nuostabųjį koralų rifą ir į raudonąjį centrą Uluru. Po Naujųjų metų šis maršrutas bus pakartotas. Į antrąją ekskursiją keliausime autobusu iš Sydnėjaus į Melbourną per pietryčių Australiją ir, aišku, dar bus trumpų ekskursijų į gamtos rezervatus ir vandenyno pakrančių vietoves. Kviečiame visus pasinaudoti nepakartojama proga pasidairyti po nuostabiąją Australiją.

Studijų Dienose dalyvauja kiekvieno krašto rinkti atstovai, kurie balsuos "už" ar "prieš" įvairius sprendimus, bei stebėtojai, be balsavimo teisės. Programoje numatytas visuotinis PLJS susirinkimas ir paskaitos bei diskusijos įvairiomis temomis. Pagrindinė tema - lietuvių bendruomenių išlikimas už Lietuvos ribų ir PLJS ateities veikla. Ypatingas dėmesys bus skiriamas RE LB problemoms. Studijų Dienose suplanuosime PLJS ateities veiklą, išrinksime naują PLJS valdybą, spręsime, kur vyks kitas kongresas.

Stovykloje dalyviai ir atstovai atsipalaiduos po sunkių diskusijų. Čia svarbiausia ne intelektualios diskusijos, o praktiški užsiėmimai bei kultūrinė veikla. Numatyta mokytis lietuviškos kulinarijos, liaudies meno, lietuvių kalbos mokymo metodikos ir pan. Taip pat bus progų dalyvauti trumpose ekskursijose, susitikti su aborigenais, pažinti jų istoriją, kultūrą ir papročius.

Aišku, į PLJK programą įeina ir iškilminga atidarymo bei uždarymo ceremonija, tradicinės lietuviškos Kūčios, pamaldos, tarptautinis koncertas ir Naujųjų Metų sutikimo balius.

KELIONĖ Į JAV IR KANADĄ

X PLJK Ruošos Komiteto nariai Linas Šeikis (vicepirmininkas) ir Melisa Savickaitė (Reklamų Skyriaus direktorė) balandžio mėnesį lankėsi JAV ir Kanadoje. Šios dviejų žmonių delegacijos tikslas buvo susitikti su jaunimo sąjungomis, lietuvių bendruomenėmis, buvusiais JK ruošos komitetų nariais, lietuviška žiniasklaida, įvairiais fondais ir PLB.

Svarbiausia - informuoti jaunimą apie Kongreso ruošos eigą, jo svarbą ir pakviesti jame dalyvauti. Būtinai reikėjo susitikti su svarbiais bendruomenės nariais bei organizacijomis, paprašyti pagalbos dėl lėšų surinkimo Rytų Europos atstovams, kad jie galėtų dalyvauti Kongrese.

Čikaga

Kelionė prasidėjo Čikagoje, kur mus gražiai priėmė Nida Bichnevičiūtė, gyvenanti netoli Pasaulio Lietuvių Centro. Mūsų pirmasis oficialus susitikimas buvo su "Draugo" redaktore Danute Bindokiene. Ji sutiko mums per "Draugą" padėti surinkti lėšų Rytų Europos atstovams, plačiai reklamuoti Kongreso ruošą, turistinę ir bendrą programą, Kongreso ruošos komiteto narius.

Čikagoje taip pat dalyvavome JAV LJS suvažiavime. Ten susitikome su JAV Vidurio Vakarų Apygardos pirmininke Birute Vindasiene ir JAV LB pirmininke Regina Narušiene. Su jomis aptarėme Kongreso finansavimą, lėšų rinkimą, JAV LJS ateitį ir kaip per Kongresą į ją pritraukti jaunimo iš kitų organizacijų (kaip skautai, ateitininkai, šokėjai ir sportininkai).

JAV LJS suvažiavime parodėme skaidres su informacija apie būsimą Kongresą, išdalinome brošiūras, registracijos anketas, atsakėme į klausimus. Mums prižadėjo iš Čikagos atsiųsti atstovų ir dalyvių sąrašą. Turistų skaičius dar neaiškus.

Kitą dieną nuvažiavome į "Margučio II" radijo programos metinę vakarienę Čikagos Jaunimo Centre. Ten matėme "Žaltvykslės" kolektyvo meninę programą (dramos spektaklį), susipažinome su "Margučio" radijo vedėju Ryčiu Januška. Jis su žmona neseniai atvykęs iš Lietuvos. Susitarėme nuvažiuoti į "Margučio II" studiją ir įrašyti interviu. Kitą dieną programos klausytojai jau girdėjo mūsų pokalbį apie Kongresą.

Pasaulio Lietuvių Centre Lemont'e susipažinome su "Pasaulio Lietuvio" žurnalo redaktore Aušra Veličkaite. Jauna, neseniai atvykusi lietuvaitė Aušra jau seniai reklamuoja X PLJK, tad radome daug bendros kalbos, aptarėme, ką rašysime kituose "Pasaulio Lietuvio" numeriuose.

Priešpaskutinę dieną Čikagoje praleidome PLB raštinėje su PLB pirmininku Vytautu Kamantu ir PLB nariais Gabrieliumi Žemkalniu ir Laima Žliobiene. Įteikėme jiems informaciją apie Kongresą, aptarėme jo programą, biudžetą ir lėšų rinkimą. PLB labai džiaugiasi, kad Australijos jaunimas ruošia Kongresą ir kad platiname Kongreso informaciją per visą lietuvišką pasaulį. Gavome daug gerų patarimų ir pažadą padėti rinkti lėšas Rytų Europos atstovams.

Vakare važiavome į kitą Čikagos pusę susitikti su Vydūno Fondo pirmininke p. J. Variakojiene, prašėme padėti iškviesti bent vieną Rytų Europos atstovą.

Paskutinę dieną dar pabendravome su PLB, pasinaudojome jų kompiuteriais, o vakare susitikome su Čikagos jaunimu.

Cleveland

Clevelando oro uoste mus pasitiko CLB jaunimo skyriaus nariai Tomas Berzinskas ir Andris Dunduras. Abu jauni, gimę ir užaugę JAV. Cleveland'e yra daug naujų ateivių iš Lietuvos - visi kartu dalyvauja ir bendrauja lietuviškame gyvenime.

Tomas ir Andris mus nuvežė tiesiai pas kun. Gediminą Kijauską, kuris mums aprodė didžiulę lietuvišką mokyklą ir savo namus. Vakare važiavome į Lietuvių Namus, kur susirinkusiems Cleveland'o lietuviams rodėme savo skaidres, aiškinome apie kongresą, atsakinėjome į klausimus. Taip pat įrašėme interviu "Tėvynės Garsų" radijo programai ir kalbėjome su "Dirvos" atstovais. Matėme, kad Cleveland'o jaunimas labai susidomėjęs Kongresu, tad lauksime atvykstant gausaus jų būrio. Pernakvojome pas Melburno "pabėgėlę" Virginiją Bruožytę-Muliolienę ir jos vyrą Joną.

Torontas ir Hamiltonas

Kitą rytą mašina vykome į Kanados miestą Torontą. Kelionė neilga (apie 4 val.), todėl užteko laiko sustoti prie Niagaros krioklio, papietauti ir pasimėgėti šiuo vandens

Melisa Savickaitė ir Linas Šeikis (centre) su Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga.

JAV LJS suvažiavime, Pasaulio Lietuvių Centre, Čikagoje. Iš kairės, priekyje: Nida Bichnevičiūtė, Julytė Placaitė, Kristina Logan ir Daina Batraks. Antroje eilėje: Aras Mattis, Pranas Čižiūnas, Juratė Zubinienė, Marius Vygantas, Linas Šeikis, Andrius Čižiūnas, Tomas Matušaitis, Matas Stanavičius.

stebuklu. Toronte susipažinome su PLJS sekretore Daina Batraks (latviška pavardė), pas ją ir apsigyvenome. Daina nuvežė mus į Lietuvių Namus, į mūsų pirmąjį susitikimą su Kanados LJS ir kun. Edziu Putrimu. Kun. Putrimas mano senas pažįstamas iš Vasario 16-tosios Gimnazijos Vokietijoje ir iš Pietų Amerikos kongreso. Tad abiems buvo įdomu po tiek metų susitikti. KLJS labai gerai pažįsta "kongresą" tai nereikėjo jiems daug aiškinti apie jo tikslus, istoriją ir eigą., bet ir vėl įteikėme informacinę medžiagą, anketas ir atsakėme į klausimus. KLJS pirmininko Mato Stanevičiaus vadovaujami jaunuoliai tikrai eina lietuvybės keliu.

KLJS prižadėjo mums padėti reklamuoti Kongresą per XI Lietuvių Tautinių Šokių Šventę, kuri vyks Toronte birželio 30 – liepos 2 d.d. Joje dalyvaus apie 1000 šokėjų, laukiama maždaug 5000 žiūrovų.

Šekmadienį su Linu važiavome į "Anapilio" parapiją, kur po šv. Mišių susitikome su jaunimu ir pasikalbėjome apie Kongresą. Vėliau nuvažiavome į "Prisikėlimo" parapiją ir ten informavome kitą grupę žmonių. Didesnėje salėje mūsų pasiklausyti susirinko daug vyresnių lietuvių.

Vėl susitikome su kun. Edziu Putrimu ir KLJS papietauti ir laisvai padiskutuoti Kongreso ir kelionės į Australiją reikalais. Po pietų susitikome su Kanados Lietuvių Fondo valdybos pirmininku Eugenijum Čiuplinsku, Algiu Nausėdu ir Gražina Ignaitiene. Su jais peržiūrėjome Kongreso ruošą, eigą ir programą, kalbėjomės apie tai, kaip svarbu, kad Rytų Europos atstovai galėtų dalyvauti Studijų Dienose. Rimtai išklausę mūsų argumentus, jie pažadėjo pagalvoti apie mūsų prašymus. (Grįžę į Melbourną, sužinojome, kad KLF jau atsiuntė lėšų Rytų Europos atstovams. Labai dėkingi!).

Vakare važiavome į Hamiltoną, aplankėme "Gyvataro" šokių grupę. Grupės vedėja KLJS valdybos vice-pirmininkė Irena Žukauskaitė supažindino mus su grupės nariais ir repeticijos metu suteikė progą pasidalinti su jais visa informacija. Hamiltone yra daug entuziazmo Kongresui, mes matėme, kad nemažai jų tikrai atvyks į Australiją.

Pirmadienį iš ryto nuvažiavome į Kanados lietuvių savaitraščio "Tėviškės Žiburiai" raštinę susitikti su redaktorium Česlovu Senkevičium ir redaktore bei Valdybos pirmininke Ramune Sakalaite-Jonaitiene. Mes atsakėme į jų klausimus straipsniui apie mūsų susitikimą.

Iš "Tėviškės Žiburių" ėjome tiesiai į susitikimą su Šokių Šventės Ruošos Komitetu. Dalyvavo Kanados Lietuvių Bendruomenės pirm. p. Algirdas Vaičiūnas, p. Ramunė Sakalaitė-Jonaitienė ir p. Vincas Piečaitis. Radome įdomios bendros kalbos apie didelio renginio organizavimą ir galėjome pasidalinti mintimis bei metodais.

Per pietus susitikome su p. Gabija Petrauskiene, kuri per savo straipsnius jau seniai mums padeda informuoti Kanados Lietuvių Bendruomenę apie Kongresą. Mes jai įdavėme naujausią Kongreso informaciją. Ji sutiko ir toliau mus remti.

Vakarą praleidome su jaunimu, vėl pasidalinome informacija. Tai buvo neformalus susitikimas ir gera proga laisvai pasikalbėti apie Australiją, keliones ir atsakyti į klausimus.

Kitą dieną nuvažiavome į "Prisikėlimo" parapiją su kun. Edziu Putrimu toliau aptarti Kongreso programą. Kun. Putrimas labai susidomėjęs Kongresu ir, jei būtų įmanoma, norėtų ir pats į jį atvykti. Vėliau susitikome su 1989-91 m. Pasaulio LJS pirm. Alvydu Sapliu. Paaiškinome, kaip mums einasi Kongreso ruoša, išklausėme jo patarimų ir padiskutavome PLJK bei PLJS ateities tema. Jis sutiko mums padėti toliau nagrinėjant ateities klausimą.

Vakare susitikome su Punsko Draugijos pirm. Pranu Vilkeliu, aiškinome, kaip svarbu, kad Kongrese dalyvautų Rytų Europos atstovai. Pranas yra vienas iš nemažos grupės Punsko lietuvių, kurie gyvena Toronte. Mes jam pasiūlėme pasikalbėti su savo Draugija ir pamąstyti, ar jiems būtų įmanoma iškviesti atstovą iš Punsko. Jis sutiko.

Vašingtonas, DC

Nuskridome į Vašingtoną ir tiesiai iš oro uosto važiavome į miesto centrą susitikti su VIII Kongreso Ruošos Komiteto nariu Gailium Draugeliu. Jis priėmė informaciją apie X PLJK, pasikalbėjome apie ruošą, eigą ir programą. Gailius davė patarimų ir prižadėjo mums ir toliau padėti.

Apsistojome pas Juliją Minkūnaitę, kuri seniai per savo rajoną mums padeda skleisti informaciją apie Kongresą. Ji labai daug padėjo mums organizuojant visus susitikimus Vašingtone ir visur kartu važiavo.

Antrą dieną susitikome su VIII Kongreso Ruošos Komiteto nariais Paulium Mickum, Darium Sužiedėliu ir Rolandu Kačinsku. Jie daug mums patarė Kongreso ruošos, programos ir finansų reikalais ir sutiko padėti rengiant PLJS (ar PLJK) reformą, jeigu iškiltų reikalas pakeisti struktūrą.

JAV Lietuvių Bendruomenės Būstinėje

Nukelta į 6 psl.

SPECIALIAI "MŪSŲ PASTOGEI" IŠ LIETUVOS

Vaikai - mūsų pamaina

(Pabaiga, pradžia *MP* Nr. 24)

Tegul dabar namie pasėdi... Gal badu nemirsim. Gauname 180 litų pašalpos. Gyvulių nelaikau, nes tvartas sudegė. Elektrą išjungė jau senai".

Tokių skurstančių šeimų vaikų šiuose klebono R. Ramašausko globojamuose namuose yra ir daugiau. Galima negerų vaikų atsisakyti, grąžinti į panašius namus. Bet globėjas su tuo nesutinka. Kokia tokių apleistų vaikų ateitis, jei jie augs niekeno neprižiūrimi?

Kėdainių Vaiko teisių apsaugos tarnybos vadovė sakė: "Be galo daug gero jis nuveikė Krakių vaikų ir jaunimo labui. Jis padėjo ne vienam savo auklėtiniui įsidarbinti, ten juos rėmė. Kristina - sunkus vaikas. Tikiu, kad ją auklėti labai nelengva".

Auklėtinis Rolandas sakė: "Internatuose vaikus irgi mušdavo, bet ten vadovų nebausdavo. Visi, kurie gyveno internatuose, mato skirtumą pas kleboną ir internate". Viena mergaitė sakė: "Žinok, mes meldžiamės už kleboną. Niekam nesakome. Kad mūsų niekur neišvežtų".

Kėdainių prokuratūra R.Ramašauskui iškėlė baudžiamąją bylą. Neužilgo bus teismas, bene pirmas Lietuvoje, kai teis kunigą už sumušimą. Kristina nepyksta ant ją sumušusio klebono.

Šį pavasarį jau antrą kartą pagarsėjo didžiausia Lietuvos šeimyna, gyvenanti Žadžiūnuose, Šiaulių rajone. Čia Laimos ir Vlado Laugalių šeimynoje oficialiai registruotas 21 vaikas, bet jų yra daugiau, nes yra ir pilnamečių, kuriems tiesiog nėra kur eiti.

Laima renka gyvenimo nuskriaustuosius iš visos Lietuvos. Pradėjo šį kilnų darbą daugiau kaip prieš 20 metų, kai niekas už tai nieko nemokėjo. Į savo sodybą per tą laiką surinko apie 40 vaikų. Dažniausia tai asocialūs vaikai, kurių tėvams atimtos teisės, kandidatai į nepilnamečių kolonijas arba jų globotiniai. Šių vaikų kaimynystės bijojo Žadžiūnų kaimo gyventojai. Kaip juos auklėjo, iš ko rengė ir maitino šie paprasti kaimo žmonės - sunku pasakyti. Bet Laugaliai nė vieno neklaužados neišvarė iš šių namų.

Tik 1996 metais Šiaulių rajono taryba šeimyną įteisino ir pavadino "Vaiko sodžius", o vyriausybė jiems tuomet skyrė 62 tūkst. litų gyvenimo sąlygoms pagerinti. Laugaliai atnaujino namą, po to pastatė priestatą. Už darbą su vaikais Laugaliams mokamas atlyginimas: mamai - 1200 Lt, tėvui - 700, už svetimus vaikus - po 500 litų per mėnesį.

Lietuvos Prezidentas A.Brazauskas Laimai Laugalienei už jos nuopelnus įteikė Gedimino ordiną. Ašarą spaudė TV reportažai ir laikraščių straipsniai apie mamą Laimą su jos didžiuliu įvairaus amžiaus savų ir svetimų vaikų būriu.

Šią žiemą Laugalių šeimyna pagarsinta jau kitaip. Kairių mokyklos mokytojai pastebėjo ant vienos Laugalių globotinės ausies mėlynę. Mergaitė jiems pasakė, kad taip padarė mama Laugalienė. Kilo triukšmas, reikalą pradėjo tirti VTAT darbuotojai, ir du besiskundžiantys vaikai buvo perkelti į Gruzdžių vaikų namus. Mokytojai aiškino, kad Laugaliai vaikams neišperka priešpiečių, ne į visas ekskursijas juos išleidžia. Laugalių namus ėmė lankyti inspektoriai, žurnalistai. Vieni globėjus teisino, kiti smerkė.

Pastaruoju metu aiškinamas dar vienas įvykis. Prieš dvejus metus į Laugalių šeimyną buvo priimta Renata. Ją dėl valkatavimo buvo ruošiamasi apgyvendinti vaikų kolonijoje. Mergaitė gyvendama Žadžiūnuose nemėgo tvarkytis, dirbti. Buvo sučiupta vagiliaujant, rūkant, dažnai meluodavo.

Pernai per Jonines Renata su keliom mergaitėm slapta išėjo į vakaronę, grįžo paryčiais. Rytą bėglės gavo barti. Renata tuomet supykusi pabėgo iš šeimynos. Vasarą gyveno kur papuolė, rudeniop grįžo ir buvo priimta atgal. Netrukus paaiškėjo, kad ji serga trichomonoze.

Dabar ji pakartotinai gydosi Šiaulių odos ir veneros ligų ligoninėje. Renata pasiskundė VTAT, kad vaikai mušami, o Laugalių pilnametis sūnus Kęstutis seksualiai priekabiauja. Į Laugalių namus Renata grįžti neketina, o tikroji motina dukters nenori priimti, nes teigia, jog nepajėgia su ja susitvarkyti.

Globotinių pabėgimas, anketos, pasiaiškinimai savivaldybėje, policijoje, priešiškos pedagogų nuostatos, regis, priveikė L.Laugalienę. "Ištampė nervus. Vaikui meilės reikia ir žmogaus, kuris su juo kartu gyventų. Bet ir su meile auginant visko būna. Tenka ir griežčiau suimti. Kartą dvyniai sugulė į lova neplautom kojom. Subariau, pakėliau, kojų plautis nuvariau. Vienam per užpakalį delnu pliaukšt, antram. Ar čia mušimas?" - stebėjosi L.Laugalienė.

Skubiai buvo sušauktas Šiaulių miesto valdybos posėdis ir svarstyta padėtis "Vaiko sodžiuje". Posėdyje dalyvavo net vyriausias vaikų teisių gynėjas Valdemaras Vadoklis. Visi pripažino, jog augindama svetimus vaikus L.Laugalienė atlieka šventą darbą. Tačiau, kad čia esama bėdų, neslėpė.

Posėdyje priimtas sprendimas sugriežtinti šios šeimynos kontrolę, panaikinti tėvo pareigybę bei apriboti šeimynoje augančių vaikų skaičių iki 12, kaip numato įstatymas. Tik neaišku, kaip paimti atliekamus vaikus, jei jie nori čia gyventi?

Kol kas čia apsieita tik svarstymu. Prieš teismą mamai Laimai neteks stoti. Bet ar ne per plačiai užsimota, vardan vaikų teisių, prieš šeimyninius vaikų namus? Atrodo, lyg vaikams geriau būtų valdiškuose namuose. Ten ir vaikų teisių gynėjams beveik nebuvo rūpesčių. Kažkas panašu, tik priešingai, yra su nuteistaisiais ir nukentėjusiais nuo jų. Kalėjimus nuolat lanko komisijos, net iš užsienio, tikrina kalinių gyvenimo sąlygas ir ypač rūpinasi jų teisėmis. Todėl, kad drąsesni kaliniai moka skųstis. Tačiau jų nuskriaustųjų niekad niekas nelanko ir jais nesidomi. Jie niekam nepasiskųs.

Dr. Kazys STROLYS
Baisogala

NESPECIALIAI "MŪSŲ PASTOGEI"

BIRŽELIO AUDROS

Birželio mėnuo lietuviams primena skaudų Antrojo Pasaulinio karo laikotarpį.

Dvylikos mėnesių laikotarpyje Lietuva prarado savo Nepriklausomybę, buvo okupuota bolševikų, sukilo prieš juos, bet netrukus buvo okupuota nacių.

Diplomatinės pastangos...

Atgavus Nepriklausomybę, po ilgų derybų pripažinta nepriklausoma, apsupta nedraugiškų kaimynų, Lietuva bandė atkreipti pasaulio dėmesį, neutraliai laikydamasi tarp piktų didžiūnų.

Iš Vakarų Lietuva buvo spaudžiama nacių Vokietijos. Hitleris "karžygiškai" įžengė į Klaipėdą, kaip ir į kitas Europos teritorijas - be demokratijų protestų.

Lietuva buvo spaudžiama Lenkijos, kuri jėga atėmė Vilniaus kraštą ir toliau jėga grasino Lietuvai - nebent ji paklusianti diplomatiniam šantažui.

Lietuva buvo grasinama ir spaudžiama iš rytų: Stalino ultimatumai nuvedė į Raudonosios armijos "globą" ir, be ilgesnės pertraukos - į pirmąją krašto okupaciją.

Lietuvos teritorijos pagrobimai, pagaliau visos Lietuvos okupacija buvo dalis Stalino-Hitlerio partnerystės plano. Planas apėmė didelę dalį rytų Europos. Bendro plano dėka, naciai puolė Lenkiją. Jie žinojo, kad Sovietų Sąjunga ne tik nesipriešins, bet, tuo pačiu puls Lenkiją iš kitos pusės. Tačiau Stalinas Hitlerį apgavo, puolimą pradėdamas keliom dienom vėliau. Dėl Hitlerio karo su Lenkija Vakarų demokratinės šalys paskelbė karą prieš Vokietiją. O Sovietų Sąjungai puolant nepriklausomą Lenkiją, ne tik Vakarų demokratijos neprotestavo ir neskelbė karo prieš ją, bet vėliau meiliai priėmė ją į sąjungą prieš Hitlerį.

Dėl mažytės Lietuvos, kuri niekam pavojaus nekėlė, niekas nesirūpino ir ašarų neliejo.

Lietuvos valdžios neutralumo ir pacifizmo politika nuvedė kraštą į okupaciją - be pasipriešinimo. Valdžios elitas išsiskirstė. Prezidentas pabėgo į Vakarus, o tauta liko kentėti.

Teroro pradžia

Sovietai užėmė Lietuvą 1940-ųjų birželį. Pradėjo šeimininkauti ir po truputį "tvarkytis", sunaikindami tik tam tikrus, iš anksto numatytus asmenis. Tolimesnis Lietuvos gyventojų naikinimas prasidėjo 1941-ųjų birželio mėnesį, kai iš Maskvoje sudarytų sąrašų, padedant lietuvių kolaborantams, buvo pradėtas tautos genocidas. Jeigu į Sibirą buvo išvežta "tik" kelios dešimtys tūkstančių lietuvių, tai nereiškė, kad nebuvo sudaryto didesnio genocido plano. Sovietinio genocido pradžia Lietuvoje buvo tik laikinai sustabdyta dėl karo eigos. Didesnio masto genocidas buvo vykdomas, okupavus Lietuvą antrą kartą.

Komunistinis teroras pasižymėjo ne tik planuotu tautos naikinimu, bet ir nematytu sadizmu. Neužteko vien iššudyti "liaudies priešus" - dar reikėjo parodyti ir komunistinį žvėriškumą. Rainių miško tragedija nebuvo pirmas ir toli gražu ne paskutinis komunistinio sadizmo pavyzdys. Antros okupacijos metu tas sadizmas tęsėsi daugelį metų. Panašūs teroro-sadizmo veiksmai yra pasaulinis komunizmo metodikos ženklas. Ar tai būtų Kinijoje, Laose ar kituose komunistiniuose kraštuose. Pavergimą visados lydi sadizmas ir iš jo kylantis visuomenės teroras.

Tauta, palikta be vyriausybės, be vadų, kentėjo. Bet, tuo pačiu, atsirado noras atsikratyti okupacijos jungo. 22 Nepriklausomybės metai išaugino patriotišką tautą, paliko laisvės troškulį. Žiaurios okupacijos pasekmės sukėlė didelį norą atsikratyti svetimaisiais ir jų kolaborantais. Kaip tai padaryti, kaip sukilti prieš raudonąjį terorą, kuomet Vakarai jį remia? Ar gali nedidelė lietuvių tauta stoti prieš sovietinį milžiną?

Išeitis buvo aiški. Tik kilus karui lietuviai galėjo svajoti vėl tapti laisvais, nepriklausomais. Karas tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos liko vienintelė šeitis.

Tokioje tragiškoje padėtyje didžioji dalis lietuvių tautos neieškojo naujo okupanto, nenorėjo susidėti su bet kokiu diktatorium. Tik bandė atsikratyti ta baisia okupacija ir kaip nors atgauti laisvę savo kraštui. Vokietija tuo metu atrodė vienintele galimybe. Maža dalis tautos manė, kad sovietai bus geresni "globėjai" - okupantai ir su jais dirbo, traukėsi į Sovietų Sąjungą. Lietuvos žydams buvo ypatingai sunku apsispręsti: sovietai pradėjo naikinimą, o naciai žadėjo ir jau savo žiaurumą buvo parodę.

Kova prieš terorą: Tautos sukilimas

Birželio 22-ąją, vokiečiams pradėjus karą prieš Sovietų Sąjungą, tautai pasitaikė proga prisidėti prie savo likimo: sukilti prieš sovietus. Tai buvo aiški tautos manifestacija: mes norime laisvės, mes norime nepriklausomybės!

Sovietų okupacijos metu nepriklausoma Lietuvos valdžia neveikė. Lietuva buvo įrašyta į Sovietų Sąjungą melo būdu - suklastojus balsavimus. Išrinkta valdžia nebuvo Lietuvos valdžia. Tai buvo kolaborantai, tarnaujantys Maskvai.

Kadangi Lietuva liko be vičšo balso, organizuotis galėjo tik pogrindyje. Tai darė kelios grupės, bet pagrindinė buvo sudaryta iš visos eilės buvusių politinių partijų - net tų, kurios aršiai kovojo viena prieš kitą Nepriklausomybės laikais. Jų veikla Lietuvių Aktyvistų Fronto (LAF) vardan, skatino ruoštis sukilimui ir pradžioje buvo to sukilimo pradininkai ir "koordinatoriai". Nors, praktiškai, koordinacija tomis sąlygomis buvo beveik neįmanoma: nebuvo telefoninio ryšio, trūko bet kokių susisiekimo priemonių - nebuvo laisvos žiniasklaidos, spauda ir radijo laidos buvo cenzūruojama. Prasidėjus karui, per radiją išgirdę apie paskelbtą Nepriklausomybę, tūkstančiai lietuvių ėmėsi bet kokio ginklo, bandydami išvaryti sovietus.

Ruošiantis sukilimui, LAF turėjo tartis ir prašyti pagalbos iš vokiečių. LAF veikė pogrindyje. Sovietai suareštavo daug jo narių, žiauriai kankino, žudė. LAF turėjo veikti vokiečių cenzūros, vėliau okupacijos padėtyje. Bet viena buvo aišku: sukilimo dalyviai, didžioji dauguma tautos, nebuvo už nacių okupaciją, už kolaboraciją su naciais. LAF jokiu būdu nebūtų skelbęs Nepriklausomybės, jei būtų paklusę naciams. Naciai Nepriklausomybės nenorėjo ir netoleravo jos. Laikinajai vyriausybei, paskelbtai be nacių sutikimo ir paramos, iš pradžių trukdė ir nepripažino jos, po to privertė darbą nutraukti. Pagrindinius jos narius suareštavo, išvežė į nacių koncentracijos stovyklas.

Nei sovietai, nei naciai netoleravo lietuvių laisvės troškimo. Ir vieni, ir kiti norėjo okupuoti Lietuvą, išnaikinti jos tautą. Jų būdai ir planai skyrėsi, bet tikslai buvo tie patys.

Sukilimas ir Nepriklausomybės paskelbimas 1941-ais metais sovietams liko skaudus reiškinys, nes tai įrodė jų melą! Nebuvo sudėtinga susitvarkyti su Vakarų diplomatais dėl neteisėtos okupacijos ir suvaidintų rinkimų. Bet, kai po 12-os "draugiškos globos" mėnesių sukilo didžioji dalis tautos, padengti savo melą tapo daug sunkiau!

To sovietai ir jų draugai netoleravo visus 46 antrosios okupacijos metus. Jų palikuoniai Maskvoje, Vilniuje ir Vakaruose negali toleruoti iki šiol.

Todėl nenuostabu, kad prieš birželio mėnesio sukaktis ir prieš komunizmo teismą Vilniuje, pasigirsta ištisas propagandos choras prieš sukilimą, Nepriklausomybės paskelbimą ir prieš Laikinąją Vyriausybę, bandžiusią atstatyti Lietuvos valdžią ir iškovoti Nepriklausomybės pripažinimą.

Sovietų laikais birželio įvykių menkinimo propaganda ribodavosi "liaudies išdavimo" ir demonstratyviais kolaboracijos su "hitlerininkais" teismais, straipsniais, knygom, kino filmais ir panašiai. Kadangi sovietų komunizmas buvo ir yra giliai antisemitinis, jiems žydų likimas nacių laikais nebuvo svarbus ir nebuvo minimas, bent kol Vakarai iš to nematė propagandinės naudos.

Šių dienų sovietų palikuonys naudoja naujas gaidas, bet melodija lieka ta pati. Matydami tarptautinį holokausto judėjimą, naujieji "pasaulio piliečiai" plakasi prie to judėjimo, bandydami sukilėliams prisegti antisemitizmo etiketę. Gudriai ir klastingai yra bandoma sulyginti antikomunizmą su antisemitizmu, lyg komunizmas nebuvo ar nėra antisemitinė ideologija!.

Sovietų komunistai pasižymėjo įvairiais antisemitiniais veiksmais: suklastotais teismais, areštais, naikinimais, Komunistų partijos ir KGB "išsivalymais" nuo žydų bei pan. Sovietiniais laikais žydų kančios nebuvo minimos niekur, išskyrus paruoštą propagandą Vakarams. Žydų kapai, sinagogos, archyvai buvo naikinami, apleisti ar pagrobti.

Lietuviai komunistai buvo antisemitai. Ir. sprendžiant iš jų bendraminčių Maskvoje, tokie jie tebėra ir šiandien. 1940-iais, kai komunistai sudarinėjo lietuvių tautos naikinimo sąrašus, aiškiai buvo linksniuojami sionistai. Todėl, 1941-iais metais sovietai trėmė proporcingai daugiau žydų, negu ne žydų! O kas iš lietuvių komunistų sudarinėjo tuos sąrašus ištremti lietuvius žydus iš okupuotos Lietuvos? Kas kolaboravo su antisemitiniais maskviečiais, bandydami sunaikinti svarbią dalį žydų visuomenės?

Intelektualinis terorizmas

Įdomu, kad buvę komunistai ir jų vaikai, tapę pasaulio piliečiais, niekada nerašo apie savo tėvų bei savo veiklą tais metais, kai buvo naikinama Lietuvos tauta! Kodėl jie niekada neatsipraše? Kodėl niekada nerašo ir nereikalauja, kad būtų surasti sovietų kolaborantai, kurie naikino Lietuvą? Kodėl neieškoti antisemitų komunistų, kurie sudarinėjo sąrašus ir prisidėjo prie tūkstančių žydų sunaikinimo ar išvežimo į tremtį?

Bandydami apsidengti provakarietišku stiliumi ir prisidėti prie holokausto vykdytojų pasmerkimo, buvę komunistai ir jų vaikai ciniškai dangsto savo ir savo tėvų praeitį, pilna gilaus antisemitizmo.

Lietuvoje, kaip ir visame pasaulyje, buvo antisemitų. Tačiau antisemitizmas negimė Lietuvoje ir jo nebuvo daugiau nei Sovietų Sąjungoje ar kituose kraštuose. 1941 metais Amerikoje buvo daugiau antisemitinių pasisakymų, oficialių įstatymų negu Lietuvoje. Buvo daug gyvenamų vietovių, universitetų, klubų, organizacijų ir pan., kur žydų neįleido, jų netoleravo. Netgi po karo daug JAV vietovių draudė parduoti nekilnojamą turtą žydams. O tai buvo tik plataus antisemitizmo paviršius.

Antisemitizmas yra smerktinas reiškinys. Katalikams tai yra nuodėmė. Antisemitizmas, kaip ir antikatalikizmas ar antilietuvizmas yra persekiojimų ir diskriminacijos šaltinis, kuris kenkia ne tik tiems, prieš kuriuos tai yra nukreipta, bet užkrečia pačius "anti-"šmeižėjus. Todėl, antisemitizmą reikia pasmerkti - aiškiai ir kategoriškai. Kaip kad reikia pasmerkti ir antilietuvizmą.

Suprantama, kad net šiandien yra skaudu buvusiems komunistams, ypač įsitikinusiems, kad sovietinis komunizmas lietuvių tautai buvo nepriimtinas. Sukilimas jiems yra skaudus komunistinės ideologijos nepriimtinumo įrodymas. Todėl yra taip svarbu ir naudinga apgauti visuomenę, ypač vakariečius, kad antikomunizmas yra lygus antisemitizmui.

Komunistai - ar dabar dar tikintys, ar buvę - neturi gėdos nei sąžinės. Jų pačių antisemitinės ir antižmogiškos ideologijos nėra kliūtis bandyti suvedžioti pasaulį, apsidangstant antisemitizmo gairėmis. Tai yra jiems taip priimtina. KGB suorganizavo agentus ir ištisas programas tokiai dezinformacijai skleisti.

Kolaborantai nuo savo obels toli nerieda.

P.Ž.

Aliutės kampelis

LIAUDIS

Liaudis – minia, didelis pulkas; žmonės. Apie Dusetas sakoma: "Kur tokią liaudį žmonių papenėsi!". Be to, reiškia ir prastuomenę, neišprususius žmones. "Liaudis" ta prasme senuose raštuose randama jau XVI a. "Liaudis" gali reikšti ir ūkininką, o Valkininkuose liaudžia – visi vieno namo gyventojai, įskaitant samdinius ir nuomininkus. Liaudies dainos – paprastų, nemokytų žmonių dainos.

"Liaudis" giminiuojasi su latvių "laudis", prūsų "ludis" ir "ludini" – šeimininkas, -ė, burgundų "leudis" – laisvas žmogus, sen. vokiečių "liuti" – tauta, žmonės, lotynų "liber" – laisvasis žmogus šeimoje (kaip priešingybė "servi" – vergui), gotų "liudan" – augti. Taigi, tos pačios šaknies žodis kai kuriose kalbose turėjo aiškų teigiamą atspalvį.

Sovietmečiu atsirado dar viena reikšmė – visi kurios nors šalies gyventojai: "tarybinė liaudis". Pats žodis imtas vartoti vieton "žmonės", "tauta". Atsirado išsireiškimai: "liaudies ūkis", "liaudies švietimas" net "darbo liaudis". O dar keistesni: "Liaudis nori ekskursijos, o vadovai snaudžia", "Kokia į tuos šokius sueina liaudis?" (ir tai nebuvo klausimas apie džiazo vakarus Melbourno Lietuvių Namuose), "Liaudies jau yra, susirinkimą pradėsime".

Atsirado ir titulas "liaudies menininkas", nors seniau taip gal būtų pavadintas kaimo dievdirbys, (labai paižymėjęs operos solistas galėjo gauti liaudies artisto titulą)

IŠ REDAKCIJOS PAŠTO

Nesikraukit lagamino p. J.Malijauskiene...

Pirmiausia, dėkoju p. J.Malijauskienei už jos puikius straipsnius apie mūsų žvaigždę poetę ir Adelaidės LB aukščiausią rangą turintį Sielos Ganytoją. Taip pat dėkoju, kad jos straipsniai privertė mane "išsitraukti pirštą" ir mėginti išreikšti savo mintis. Aš, kaip ir dauguma, taip pat moku tingėti (kai reikia pamiklinti pirštus ant kompiuterio mygtukų) ir atidaryti burną, kai nebegaliu nutylėti.

Esu pasikalbėjęs ne su vienu tautiečiu Adelaidėje, paklausinėjęs jų nuomonės apie šiuos straipsnius. Visi pritarė, kad Janina yra "bajava" ir protinga bo... (moteris), bet nė vienas nenorėjo reikšti savo minčių raštu. Tai pažįstamas mano kartos lietuvių bruožas. Nežinau, ar tai apatija, abejingumas, bijojimas per giliai įlįsti į kontraversinius pokalbius, o gal nemokėjimas ir net nebandymas viešai išsireikšti.

Manau, ne vienas sutiks, kad bet kuris periodinis leidinys yra daug noriau skaitomas, kai jame yra tokių prieštaraujančių, diskutuotinų straipsnių ar pasisakymų. Be tokių rašinių leidinys tampa eiliniu biuleteniu su sausa informacija, kurį tūlas perskaito, kol nuo pašto dėžutės pasiekia namo duris.

Kontraversiniai pokalbiai mano šeimoje buvo ir yra mėgiami. Visuomet buvom išklausomi, ne kartą padrąsinti reikšti savo mintis, o ne nuolankiai sutikti su nesutinkama nuomone, kaip dauguma avelių bandoj.

Kiek atsimenu, mano a.a. tėvas pasakojo, dar vaikystėje įsigijęs naują plunksną ir buteliuką rašalo, raštu paklausęs keletą jam rūpimų klausimų, kurie nelabai patiko mokytojui. Grįžo namo su ištinusiais delnais nuo mušimo liniuote (taip atsiskaitė su per žingeidžiu mokiniu brutalus mokytojas). Tas dar labiau jį paskatino naudoti gan "aštrią" plunksną visą gyvenimą. Antras "nukentėjimas" įvyko Vokietijos lageryje, kur jis redagavo "Kirvarpą". Gana skaudžiai nubaudė mėsininkas, t.y. tėvui su šeima teko tik pusė vogtos kiaulės smukio ir uodega. Taip nukentėjo už tai, kad parašė velykinį straipsnį, kuri pavadino "Kristus kėlės, kiaulė krito..." (ne paslaptis, kad Velykų proga būdavo pjaunama kiaulė). Gražiai sudėliotose eilėse galėjai išskaityti mėsininko pavardę. Tėvas pabandė draugiškai pajuokauti, bet buvo nesuprastas.

Rimtesnė kontraversija įvyko Adelaidės Lietuvių Namuose. Tėvas vėl parašė jumoristinę poemėlę apie Lietuvių Namų barą, pavadindamas jį "Šalia kelio karčiama". Tėvas labai mėgo tą barą ir buvo vienas iš didžiausių jo rėmėjų. Bet tų laikų Lietuvių Namus valdanti nomenklatūra labai įsižeidė ir "aukščiausias šalies teismas" – tai LNV po ilgų diskusijų, posėdžiavimų ir konsultacijų nutarė: "Jokiais būdais neleidžiama aptarnauti Vl.Dumčiaus šiame bare". "Teismas" tik tada panaikins bausmę, kai jis pasakys "sorry". Buvo labai įdomu ir labai juokinga, kai kas nors kitas nupirkdavo alaus ir paduodavo tėvui. Tėvas su šypsena ir špyga kišenėj paimdavo stiklą ir išlenkdavo iki dugno.

Nuo pačių pirmų dienų Adelaidėje "šventakupriai" (neužsigaukit, bet taip buvo vadinami tie, kurie daugiau tikėjo bažnyčios tarnais ir bažnyčios politika, o ne būtinai Dievu), kurių būstinė buvo bažnyčia, ir paprasti mirtingieji, kurių būstinė buvo Lietuvių Namai, "pešdavosi" ne, kaip p. Rotcas rašo "M.P." Nr. 23, "katė su šunim", bet taip, kad ne vieną kartą abiejų pusių dalyviai grasino vieni kitiems Australijos teismu ir kvepėjo pilietiniu karu.

Iš p. J.Malijauskienės straipsnio susidariau nuomonę, kad ji norėjo ne peštynių, o labai kultūringai padiskutuoti rūpimais klausimais. Deja, ponia, tik tikrai kultūringas ir išprusęs žmogus sugeba priimti ir tinkamai įvertinti kritiką ar pastabas apie jo darbus. Žemesnio išprusimo žmonės griebiasi netaktiško ginklo - neparankų asmenį išgrūsti iš savo teritorijos.

Prašyčiau p. Malijauskienę nesikrauti savo lagamino, pasilikti Australijoje, rašyti daugiau tokių sklandžių, sveikos nuovokos turinčių straipsnių. Kadangi jūs nebijote būti nepopuliari, tai daugiau bijoti nėra ko. O jei Lietuvių Namuose ar anoj pusėj Rayneham Rd. kas nors nesisveikins su jumis ar praeis pro jus lanku, žinokite, kad jie jums pritaria ir gerbia, bet bijo prisipažinti. Tai aukščiausias jūsų pasiekimas per trumpą laiką Adelaidėje.

Kalbant kita tema. Aš, kaip ir p. J. Malijauskienė, esu ne už anoniminius rašinius ("M.P." Nr. 23). Bus daug sveikiau ir naudingiau visiems, kai rašysim laisvai ir atvirai savo namonę, nesislėpdami už kažkieno skverno. Žinoma, atsakomybė atitenka kiekvienam rašančiam. Bet rašyti kviečiu visus drąsiai, juk žodžio laisvė mūsų demokratiniame pasaulyje garantuojama.

Draugiškas ačiū naujai redakcijai už tai, kad bando padaryti laikraštį įdomesnį.

CONGRATULATIONS GUYS!!!

Arvydas Dumčius
Adelaidė

Lietuviškas žodis geriau

Gerbiamieji, jeigu gerb. p. Teodoras (*MP* Nr. 20) būtų pavartojęs gerą lietuvišką žodį "atstovas" arba "dalyvis", tai nebūtų iš "reprezentanto" virtęs "prezidentu". Su pagarba,

Dalia Pyragiūtė-Gordon
Pietų Australija

Gedulo Diena Sydnėjuje ir ašaros po jos

Gedulo Diena arba (kaip anksčiau žinomas) Išvežimų minėjimas Sydnėjuje įvyko birželio 18 d. Latvių Namuose. Šio minėjimo organizatoriai – NSW Jungtinis Baltų Komitetas, kuriam šiais metais vadovauja A. Kramilius. Pirmininkai šiame Komitete keičiasi kas metai eilės tvarka pagal alfabetą. Pagrindinį organizavimo darbą jau daug metų atlieka Komiteto sekretorė estė Lia Looveer BEM.

Klausantis dr. G.Kazokienės per SBS radiją birželio 20 d. buvome "nustebinti iki apakimo", kai karūna už šio minėjimo suorganizavimą buvo uždėta Lietuvių Bendruomenei. Šis minėjimas niekada nebuvo organizuotas estų, latvių ar lietuvių. Iš kur ištraukė G.Kazokienė tokią žinią? Ką pasakys latviai ir estai? Galimai reikš šio Komiteto sugriuvimą. Skaitytojų ir G.Kazokienės dėmesiui: Sydnėjaus Lietuvių Bendruomenė nerado net trijų jaunuolių, kad į salę įneštų Lietuvos vėliavą. Ačiū "Dainos" choristams, kurie nuostabiai gražiai atstovauja lietuvius šiuose minėjimuose. Jų dėka ir Lietuvos vėliava atėjo į salę. Žvilgterėjus į salę, tarp 400 dalyvių nereikėjo nusiauti batų suskaičiuoti lietuvius. Tai šitaip, ponia Kazokiene, Liet. Bendruomenė organizavo šį skaudų Baltijos tautų tragedijos minėjimą. Girdžiu, kad skundėsi dėl Kramiliaus įvado. Rodos, kaip daktarė turėjo suprasti, kad mano kalba buvo suparalyžuota 38 laipsnių karščio. Nepastebėjo p. Kazokienė ant scenos stovinčio kryžiaus ir karo veteranų vainiko padėjimo bei maldos už žuvusius ir nužudytus karius ir karininkus Sibire

Negalima nutylėti ir apie trukdymą bei sabotažą informuojant šį minėjimą Lietuvių Bendruomenei. Vienintelis iš lietuvių informacijos šaltinių, kuris perskaitė neiškraipytą mano pranešimą – tai p. Paulius Jokūbaitis iš Melbourno per SBS radiją.

Sydnėjuje mūsų SBS "radijo žurnalistei" tas pats mano pranešimas nebuvo priimtinas. Iš paskaitininko V.Bakaičio buvo padarytas "pagrindinis pranešėjas". Nubraukta pranešėjo pavardė ir organizacija, kuriai jis atstovauja. Jokio atsiprašymo sekančioje laidoje.

Dar bjauriau, birželio 13 d. SBS "radijo žurnalistė", visiškai iškraipius mano pranešimą, neminėjo, kas šį minėjimą rengia. Sarkastiškai pasišaipė: "kad savo paskutiniame pranešime paskaitininkas buvo Vincas Bakaitis, bet, pasirodo, kad skaitys ponas Vytautas Patašius". Aš mažo mokslo žmogus, bet žinau, kad yra skirtumas tarp paskaitininko ir pranešėjo. O kaip Jūs, Ponia "žurnaliste"?

Pabaigoje prie mano pranešimo pridėjo savo "uodegą", kad po minėjimo "visi svečiai kviečiami prie kavutės Lietuvių Namuose". Ir vėl gaunasi vaizdas, kad mūsų lietuviškai kalbanti "žurnalistė" neturi supratimo, kad latviai ir lietuviai yra skirtingos tautos žmonės.

Pasiuntus pranešimą, vėl buvo nubrauktas organizacijos pavadinimas ir jos atstovo pavardė. Gal dėka mūsų "žurnalistės", sąmoningai iškraipyti mano pranešimai suklaidino ir dr. G.Kazokienę. Jau esu girdėjęs labai rimtų skundų iš estų ir latvių. Kaip šią košę jos išvalgys – tik vienas Dievas težino...

A.Kramilius

"Mūsų Pastogė" įvairėja, bet...

Džiaugiamės "Aliutės kampeliu". Ne tik džiaugiamės, bet ir sužinome daug įdomių žinių, kurias autorė surenka iš įvairių knygų bei žodynų ir tikiuosi, kad per daug neišduosiu paslapties, jei paminėsiu, kad už jų apmokėjimą ilgai teko "prakaitą braukti nuo kaktos". Turime ir kryžiažodžių – jų mėgėjai turi progos pamankštinti smegenis. O smegenų mankštai daktarai labai pritaria ir netgi pataria vyresnio amžiaus asmenims ją praktikuoti visais metų laikais, bet ypatingai žiemą, kai šaltas, darganas oras "prirakina" juos prie televizoriaus kėdės. Karts nuo karto išgirstame ir naujienų iš tautiečių, gyvenančių kaimyninėje Naujojoje Zelandijoje. Puiku! Tautiečių įvykių kronika Australijoje itin smulkiai ir dažnai atraportuojama, kaip ir veikla Sydnėjaus Lietuvių Klube. Gerai, nes tai juk įrodo, kad dar judam, krutam ir netingim pasidarbuoti lietuvybės baruose. O tautiečiai, kurie neskaito spaudos anglų kalba, kiekviename numeryje ras Vytauto rubrikoj svarbių ir įdomių žinučių iš pasaulio įvykių. Patinka tai, kad jos pateikiamos objektyviai, be reporterio komentarų! Laikraščio apžvalgininkai, o jų yra bent šešii, nepagalvoja, kad skaitytojams būtų įdomu sužinoti, be visų šešių vis kartojamų politinių ir ekonominių naujienų, ir apie kultūrinius renginius Lietuvoje, apie moksleivių, studentų pasiekimus tarptautiniuose mokslo konkursuose, apie archeologinių kasinėjimų išdavas, apie naujausių knygų leidinius Lietuvoje ir t.t. Pavyzdžiui, tik dėka savo kaimynės sužinojau, kad neseniai Lietuvoje buvo išleistas naujas žodynas, turįs net 100 000 lietuviškų žodžių ir jų atitikmenų anglų kalba. Tiesa, vienas kitas apžvalgininkas lyg ir buvo pradėjęs duoti kultūrinių žinių, bet neilgai užmojį tęsėjo. Ponai apžvalgininkai, beje, moterų jtarp jų nėra, duokite mums ir kiek dvasinio peno! Pasiilgstame žinių iš Lietuvos. Atrodė, kad dr. Kazys Strolys kiek užpildys tą spragą. Deja, reportažas kaip "Vaikai – mūsų pamaina" yra nepatenkinantis ir dar pažadėta, kad "bus daugiau"! Jame rašoma per pusę laikraščio puslapio apie vienuolės Aldonos Raižytės ir kunigo Romualdo Ramašausko (turbūt tas pats, kuris rinko pinigus ir Australijoje) vaikų ir paauglių auklėjimo metodus, kurie susilaukė keistų pasekmių. Vienuolė Aldona Raižytė atsidūrė teisme, o kunigas Ramašauskas, anot dr. K.Strolio, "... Vienai 10 metų globotinei Kristinai Maliauskaitei iškaršė kailį diržu". O kodėl? kadangi "... su ja niekaip negalėjo susikalbėti: mergaitė nesiliaudama vogė ir melavo". Klausimas: kas kaltas, jei vaikai taip elgiasi? Nesigirsiu, kiek metų turiu patirties kaip motina ir pedagogė (esu viena iš tų moterų, kurios nelabai nori afišuoti savo besikraunančius metus), bet mane toks kunigo "kailio iškaršimas diržu" ir vienuolės "niukso dėjimas į kuprą" tiesiog šokiruoja. Tokiais metodais operuojant, tik susidarys žiauraus elgesio kartojimas iš kartos į kartą, o ne vaiko asmenybės ugdymas. Straipsnyje trūksta objektyvumo, vaikų psichologinės būklėspatirties ir labiausiai meilės vaikui ir jaunuoliui.

Isolda Požėlaitė-Davis, AM

Aukos "Mūsų Pastogei"

Mrs. F. Sutkevičius	Qld.	$ 10.00
E. Laurinonis	ACT	$ 5.00
S. Montvidas	NSW	$ 30.00
B. Dambrauskas	NSW	$ 30.00
A. Volkienė	Vic.	$ 50.00
V. Bycroft	Qld.	$ 10.00
K. Ščitnickienė	NSW	$ 20.00
V. Šeštokas	Vic.	$ 10.00
V. Palavikas	Vic.	$ 15.00

Visiems aukojusiems nuoširdus ačiū.

"Mūsų Pastogės" administracija

Lietuvių kultūrinės veiklos tęstinumas Australijoje

mūsų visų reikalas

Remkime Australijos Lietuvių Fondą – aukos atleidžiamos nuo pajamų mokesčio (Tax deductable)

Naudokite pavadinimą anglų kalboje – **Australian Lithuanian Foundation INC. 44 - 50 Errol St., North Melbourne, Vic. 3051.**

Turint klausimų, galite skambinti Algui Šimkui **tel. (03) 9578 4319.**

DAUG SUŽINOSI SKAITYDAMAS "MŪSŲ PASTOGĘ"

Kelionė į JAV ir Kanadą

Atkelta iš 3 psl.

Arlington'e, Virginia, susipažinome su Audrone Pakštiene. Ji sutiko, kad laikas pradėti organizacijos reformą, davė gerų patarimų ir daug idėjų, ką keisti, kaip pagerinti organizacinę struktūrą. Ji pagalvojo, kad būtų naudinga padaryti interviu su "Amerikos Balsu" (Voice of America), tai paskambino jiems į raštinę ir neužilgo mes jau sėdėjome su Romu Kasparu bei kitais ten dirbančiais lietuviais. Buvo labai įdomu pamatyti, kaip veikia "Amerikos Balsas", pasikalbėti su kitais radijo programos vedėjais ir darbininkais. Romas Kasparas įrašė interviu su mumis ir jau kitą dieną klausytojai Lietuvoje išgirdo mūsų balsus. Laukiame, kad atsiųstų kasetes su tuo interviu, perduosime jį mūsų lietuviškai radijo programai.

"Draugo" redaktorė Danutė Bindokienė, Melisa Savickaitė, Linas Šeikis ir Nida Bichnevičiūtė.

Iš kairės: Laima Žliobienė, Danutė Žemkalnienė, Gabrielius Žemkalnis, Gražina Kamantienė, p, Kucas, p. Kucienė, Linas Šeikis ir Vytautas Kamantas.

Boston

Sekančią dieną išvykome į Boston'ą. Naida Šnipaitė pasitiko mus oro uoste ir nuvežė į susitikimą su Boston'o LB nariais. Jie mums davė patarimų ir labai entuziastingai diskutavo apie Kongreso programą bei bendrus lietuvybės išlaikymo reikalus.

Vėliau Lietuvių Namuose susitikome su Boston'o jaunimu, pasidalinome informacija ir atsakėme į klausimus. Susirinko didelė grupė jaunimo.

O sekmadienį buvo Velykos, kurias mes praleidome su pp. Šnipais ir jų šeima. Dieną pradėjome labai anksti šv. Mišiomis, po to - pusryčiai pas pp. Šnipus. Vėliau važiavome pas pp. Adomkaičius ir toliau šventėme su jų šeima. Mes džiaugėmės, kad abi šeimos taip dosniai ir šiltai mudu priėmė.

New York

Vakare Claudia Luecke mus nuvežė į New York'ą. Ji pasisiūlė mus nuvežti pas Romą Garbaliauską, seną mano draugą iš Pietų Amerikos Kongreso dienų.

New York'e taip pat susitikome su jaunimu ne tik iš NY, bet ir iš New Jersey apylinkės. Pakvietėme šokių grupės narius su mumis susitikti ir pasikalbėti Kongreso reikalais.

Los Angeles

Didelis ir aktyvus Los Angeles lietuvių jaunimo telkinys suorganizavo susitikimą buvusio LA LJS pirm. Aurio Jarašiūno motinos, p. Jarašiūnienės namuose, Santa Monica. Susirinko daug jaunimo ir mes paskutinį kartą išdalinome savo brošiūras, registracijos anketas, koalas, parodėme skaidres ir kitą informaciją, atsakėme į klausimus. Los Angeles jaunimas jau seniai planuoja atvykti į Kongresą.

Linas ir aš apsistojome skirtingose vietose, kol buvome Los Angeles mieste. Visi labai gražiai priėmė, nuvežė į visus susirinkimus ir, kiek leido laikas, aprodė miestą.

Šeštadienį dalyvavome Šeštadieninės Mokyklos 50 metų sukaktuvėse, kur paskutinį kartą susitikome su visu jaunimu. Iš ryto Linas įrašė interviu su lietuvių radijo programos anglų kalba vedėja Tina Petrušyte.

Tą patį vakarą mūsų kelionė baigėsi. Iš lėktuvo su mojome draugams: "Iki pasimatymo Australijoje!"

Baigiant

Mūsų kelionė į JAV ir Kanadą buvo labai reikalinga. Susipažinome su jaunimu, kuris labai užsidegęs dalyvauti Kongrese. Po mūsų apsilankymo jų entuziazmas dar labiau sustiprėjo. Kongresas jiems tapo daug realesnis negu tik laikraštyje, žurnale ar interneto puslapyje reklamuotas renginys.

Susipažinome su svarbiausiais Lietuvių Bendruomenės nariais, jie mus stipriai remia, padeda ir Kongresui dirba. Buvo ypač svarbu susėsti ir akis į akį peržiūrėti visas Kongreso ruošos detales, pasidalinti mintimis ir patyrimu

Linas ir aš esame labai dėkingi visiems, kas mums padėjo kelionėje į JAV ir Kanadą; kas rengė susitikimus, apgyvendino, vežiojo iš susitikimo į susitikimą, prižadėjo padėti su Kongreso reklama ir žinoma, visiems tiems, kas atvyko su mumis susipažinti, išklausyti mūsų minčių ir pabendrauti.

Visiems tariame nuoširdžiausią ačiū

Melisa Savickaitė
X PLJK Ruošos Komiteto
Reklamų skyriaus direktorė

Visos nuotraukos autorės

Su daina - Sydnėjaus Olimpiadoje

Atkelta iš 1 psl.

juostoje užrašomą konkursą.

Būdama vos 4 metų, Yasmina dalyvavo Sydnėjaus Meno dienose, šoko tautinius šokius jauniausių grupėje, lankė lietuvių Savaitgalio mokyklą. Pradėjusi lankyti Del Monte pradžios mokyklą Strathfielde ji mokėsi groti smuiku, bet daugiausia ją traukė dainos, tad įstojo į vaikų chorą ir į L.A. Talent School baleto mokyklą.

Tėvams persikėlus į Padstow, Yasmina lanko Padstow Heights pradžios mokyklą (Year 6), priklauso mokyklos netball, soccer, rutulio stūmimo ir plaukimo klubams. Laimėjusi pirmą vietą 100 metrų laisvo stiliaus plaukime, buvo išrinkta atstovauti savo mokyklą District Schools plaukimo varžybose. Ji žaidžia krepšinį Sydnėjaus lietuvių "Kovo" klube iki 12 metų komandoje, yra geltonšlipsė skautė. Be to, groja fleita savo mokyklos Concert Band, dainuoja mokyklos chore ir priklauso mokyklos šokių grupei.

Šių metų balandžio 24 d. Yasmina dainavo su District Sing 2001 Choir Pacifiko Mokyklų Žaidynėse, šoko Bankstown Millenium Buzz ir Sydney Velodromo atidaryme, o praėjusiais metais lapkričio mėnesį su mokyklos choru dalyvavo "School Spectacular" Sydney Entertainment Centre.

Yasmina, linkime tau ir toliau skinti laurus ne tik muzikoje ir sporte, bet taip pat pasiekti aukščiausių troškimų išsipildymo moksle.

O.M.

Sydnėjaus Olimpiados Lietuvos kandidatai

Šiandieną baigiame Lietuvos olimpinės delegacijos narių sąrašą, pradėtą MP Nr. 24. Kaip minėjau, esu tikras, kad jame rasite savo pažįstamų, o gal ir giminių

Antanas Laukaitis

V.Alekna	lengvoji atletika	1–3 vietos
R.Ubartas	lengvoji atletika	12–14 vietos
V.Kidykas	lengvoji atletika	5–8 vietos
S.Kleiza	lengvoji atletika	6–8 vietos
R.Nazarovienė	lengvoji atletika	4–6 vietos
A.Visockaitė	lengvoji atletika	17–24 vietos
R.Ramanauskaitė	lengvoji atletika	9–12 vietos
K.Saltanovič	lengvoji atletika	14–16 vietos
D.Zujus	lengvoji atletika	14–16 vietos
S.Milušauskaitė	lengvoji atletika	17–24 vietos
A.Jurkšas	lengvoji atletika	12–14 vietos
N.Žilinskienė	lengvoji atletika	12–14 vietos
I.Krakoviak	lengvoji atletika	17–24 vietos
T.Bardauskas	lengvoji atletika	9–12 vietos
A.Skujytė	lengvoji atletika	15–16 vietos
R.Gustaitytė	lengvoji atletika	12–16 vietos
A.Savickas	plaukimas	8–12 vietos
D.Grigalionis	plaukimas	8–12 vietos
R.Gimbutis	plaukimas	16–18 vietos
M.Packevičius	plaukimas	8–12 vietos
S.Binevičius	plaukimas	8–12 vietos
J.Ladavičiūtė	plaukimas	20–24 vietos
D.Želvienė	plaukimas	atsarginė
M.Špokas	plaukimas	atsarginis
R.Būdienė	stalo tenisas	9–16 vietos
J.Prūsienė	stalo tenisas	9–16 vietos
R.Vyšniauskas	sunkioji atletika	8–12 vietos
D.Gudzinevičiūtė	šaudymas	10–12 vietos
A.Zadneprovskis	šiuolaikinė penkiakovė	4–6 vietos
E.Krungolcas	šiuolaikinė penkiakovė	9–12 vietos

Kiti olimpinės delegacijos nariai:

A.Raslanas (misijos vadovas), K.Steponavičius (misijos vadovo pavaduotojas), I.Domarkienė (atstovė ryšiams su IOC ir SOCOG), A.Laukaitis (olimpinis attache), R.Kazilionis (spaudos attache), D.Barkauskas (vyr. gydytojas), V.Sklizmantas (gydytojas), M.Rudzinskas (baidarių irklavimo rinktinės treneris), L.Grabnickas (buriavimo rinktinės treneris), S.Mižigurskis (bokso treneris), M.Fabretto (dviračių sporto rinktinės vadovas), V.Konovalovas (dviratininkių vyriausiasis treneris), A.Jakimavičius (dviratininkių treneris), A.Mozolis (dviratininkų treneris), L.Baratto (dviračių sporto rinktinės gydytojas), S.Pisoni (dviračių sporto rinktinės masažuotoja), P.Vinciūnas (dziudo treneris), A.Melko (gimnastikos trenerė). V.Paleckis (graikų ir romėnų imtynių treneris), S.Kasimovas (laisvųjų imtynių treneris), A.Čikotas (irklavimo rinktinės vyriausiasis treneris), A.Arelis (irklavimo treneris), K.Bartkus (irklavimo treneris), J.Čižauskas (irklavimo treneris), A.Pavilonis (krepšinio rinktinės vadovas), J.Kazlauskas (krepšinio rinktinės treneris), A.Sireika (krepšinio rinktinės trenerio asistentas), R.Girskis (krepšinio rinktinės trenerio asistentas), V.Chomičius (krepšinio rinktinės trenerio asistentas), D.Nelsonas (krepšinio rinktinės trenerio asistentas), R.Narkus (krepšinio rinktinės gydytojas), J.Petkevičius (krepšinio rinktinės masažuotojas), A.Baužys (lengvosios atletikos rinktinės vadovas), A.Stanislovaitis (lengvosios atletikos rinktinės vyriausiasis treneris), A.Nazarovas (lengvosios atletikos rinktinės treneris), R.Pšigočkis (lengvosios atletikos rinktinės treneris), T.Nekrošaitė (lengvosios atletikos rinktinės trenerė), K.Pavilonis (lengvosios atletikos rinktinės treneris). Z.Živatkauskas (lengvaatlečių masažuotojas), K.Medvedevas (lengvaatlečių masažuotojas), Š.Mažutaitis (plaukimo rinktinės vyriausiasis treneris), R.Kondrotaitė (plaukimo rinktinės trenerė), I.Šimeliūnaitė (plaukimo rinktinės trenerė), R.Garkauskienė (stalo tenisininkių trenerė), B.Vyšniauskas (sunkiosios atletikos treneris), V.Blonskis (šaudymo treneris), J.Moskvičiovas (šiuolaikinės penkiakovės treneris).

KRYŽIAŽODIS "LIETUVOS ISTORIJA"
5. Lietuvos - Lenkijos valstybė

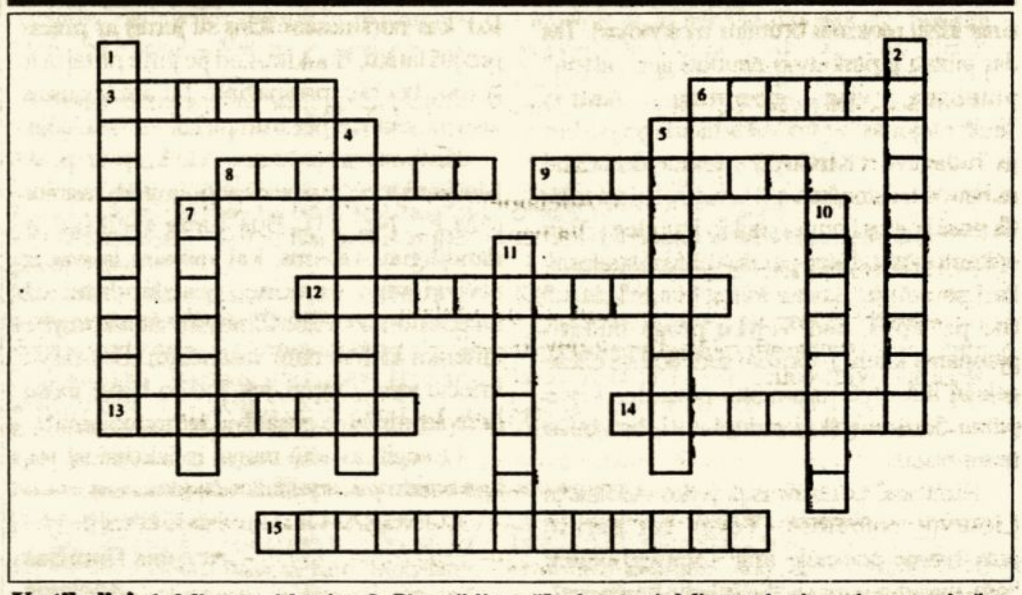

Vertikaliai: 1. Miesto valdytojas. 2. Pirmoji lietuviška knyga. 4. Miestas, kuriame buvo pasirašyta Lietuvos ir Lenkijos unija. 5. Mūšis, vykęs prie Ukmergės, kurį laimėjo sąjungos su Lenkija šalininkai. 7. Vilniaus Universiteto įkūrėjas. 10. Vidurinė mokykla privilegijuotų luomų vaikams. 11. Pirmosios lietuviškos knygos autorius.

Horizontaliai: 3. Aukštas pareigūnas. 6. Dvasininkas, aukštinęs lietuvių kalbą. 8. Prastas žmogus, kaimietis Lietuvoje. 9. Nuolatinė karaliaus taryba. 12. Nusigyvenęs, neturtingas bajoras. 13. Lietuvos įstatymų rinkinys. 14. Asmens, valdžiusio Lietuvos-Lenkijos valstybę, titulas. 15. Aukštoji mokykla, įkurta Lietuvoje 1579 metais.

KRYŽIAŽODŽIO Nr. 4 sprendimas

Vertikaliai: 1. Statutas. 2. Privilegija. 3. Vilnius. 5. Seimas. 6. Trakai. 8. Jogaila. 9. Bajorai.

Horizontaliai: 4. Vytautas. 6. Tėvonija. 7. Liublinas. 10. Ponas. 11. Lažas. 12. Senatas. 13. Karaimai. 14. Žalgiris.

Sudarė Jūratė Zailskienė

BENDRUOMENĖS VEIKLOJE

LIETUVIŲ, LATVIŲ IR ESTŲ DAINŲ ŠVENTĖ MELBURNE

Tęsinys iš *MP* Nr. 24

Pirmosios scenoje pasirodė estų choristės. "Meie Laul" dainoje Karin pavyko iš moterų išreikalauti malonaus tembrinio sąskambio ir akordų darnumo. "Tiideratas" labai priminė grakščiai ratu besisukančių merginų šokį. Gaila, kad pagrindinę partiją atliekančių sopranų grupė nugrimzdo pritariamųjų balsų verpete. Visumoje, šis 18 moterų chorelis yra neblogai susidainavęs.

Melbourno "Dainos Sambūris", diriguojant Birutei Prašmutaitei, nudžiugino keturiomis dainomis. Nors S.Šimkaus harmonizuotoje lietuvių liaudies dainoje "Atsisveikinimas su giria" trūko vyrų balsų galybės, jų stoką tuoj papildydavo įsijungusios moterys. Dainuojant 20 moterų ir 11 vyrų, gerai skambėjo kartu atliekamos dainų dalys, kad ir Benjamino Gorbulskio "Vasaros šokio" priedainis, kuris gražiai susiliejo į svaresnę garsinę visumą.

Labai pagirtina, kad choro gretos yra pasipildžiusios pradedančiais talentais. Stefutė Mačiulaitytė ir dvi sesutės Kymantaitės dainuoja "Sambūryje" kartu su savo tėveliais. Šiame dainavimo tradicijų tęstinume mergaitėms ne kartą buvo patikėtos solinės melodijos. Šiame koncerte jos atliko V.Klovos dainos "Tėvynė" solo partiją.

Vaikai publiką visada labai sudomina. Taip ir mažoji Judrina Kymantaitė, kurios atėjimą į sceną žiūrovai pasitiko "o" šūksniu. Atrodo, kad Judrina, įsispraudusi tarp savo vyresniųjų sesučių, jau dabar skinasi kelią į dainininkes. Įdomu būtų ir žiūrovams, ir pačioms mergaitėms, kad ir daugiau jaunimo ateitų į chorą. Be papildymo, nors ir darniai skambančiam chorui, pradeda trūkti balsinės jėgos.

Ausmos Taves vadovaujamas 22 estų vyrų choras atliko tris estų kompozitorių kūrinius. Vyrai iš širdies uždainavo "Tere Tibukene", o per "Mustjala Pulmarong" "tule tule" priedainį taip ir norėjosi kėdėje pasikratyti! Būtų buvę įdomu pasiklausyti, kaip estų vyrai traukia maršą, ar taip patgalingai kaip lietuviai? Tačiau estų pasirinktas repertuaras taip ir neatskleidė pilnų choro vokalinių galimybių.

Antroji koncerto dalis prasidėjo "Rotos" choro pasirodymu. Viktors Bendrups vadovaujamame chore dainavo 27 moterys ir 14 vyrų. "Ticiba" skambėjo kaip tikras žemaitiškas pasiruokavimas, o "Balsis" priminė lietuviškų dainų harmonizacijas. Paskutiniai trys "Ezerlase" akordai susišaukė su tipišku lietuvių liaudies dainos užbaigimu, kai panašiai išskiemenuojama "Lie–tu–va". Ketvirtoji latvių choro atlikta daina "Beverinas dziedonis" nuskambėjo galingai, tarsi paruošdama dirvą bendram chorų pasirodymui.

Lietuvių, estų ir latvių chorams pasirodžius scenoje akys tiesiog apraibo nuo tautinių apdarų spalvingumo. Kaip ir dera "Rotai", latvės negailėjo papuošalų: gintarine akim besipuikuojančią sidabrinę sagę keitė blizgančios ar šiaip kaspinuotos karūnos, o per petį permestos skraistės ryškino mūsų akiai įprastą gintarinių vėrinių grožį. Estės dėvėjo trumpesniais sijonais ir tik kelios buvo pasipuošusios galvas karūnėlėmis. Na o lietuvaitės atrodė labai tvarkingai, karolių vėriniais išsipuošusios saikingai.

Siauroje scenoje vos tilpo galinga 112 dainininkų masė. "Dainos Sambūrio" administratorius Jaunis Vaitkus pasakojo, kad lietuviai nesitikėjo tokio svečių antplūdžio. Teko laiptus nuomoti, nes jungtinėje repeticijoje dalyvavo net 130 choristų. Žinoma, koncerto metu ant laiptų visi netilpo ir sambūriečiai draugiškai susispaudė scenos priekyje.

Pirmajam bendro choro sąskambiui pasigirdus, pasijutau kaip tikroje dainų šventėje. 1998 metais Geelonge vykusioje XX Australijos lietuvių dainų šventėje buvo panašus choristų skaičius, o čia tiek balsingų susirinko tik vieno didmiesčio mastu!

Nežinomo lietuvių kompozitoriaus daina L.Pranulio žodžiais "Senas kerdžius", nors ir dainuojama kartu su latviais ir estais, skambėjo be jokio akcento. Kiti bendrai atlikti kūriniai buvo taip pat įspūdingi. Po paskutinės estiškai atliktos dainos "Kulla, kallis" susidarė vaizdas, kad visgi vyresniojo amžiaus atlikėjams (o tokių choruose yra didžioji dalis) labiau tinka dainuoti linksmas dainas. Daugelio veiduose nušvito šypsenos, o pasipuošusios moterys tiesiog spinduliavo gyvenimo džiaugsmu. Šis džiaugsmas dažnai prigęsta traukiant liūdnas, ilgesingas dainas, kurių lietuvių dainynuose, deja, yra žymiai daugiau.

Koncertas baigėsi dirigentų ir akompaniatorių apdovanojimu bei estų, latvių, lietuvių ir australų himnais. Patenkinti žiūrovai skirstėsi namo, o XIX pabaltiečių koncerto dalyviai rinkosi tam tikslui paruoštoje salėje smagiam pasilinksminimui. Padėkos ir paskatinimo kalbos liejosi iš širdies, dainos skambėjo iš pačių plaučių, vyno upeliai tekėjo per kraštus. Visko neišpasakosi, bet jeigu įsijungsite į "Dainos Sambūrį", tai atėjus sekančiai, XX pabaltiečių šventei, būsite pakviesti į Latvių Klubą. Taip Skaidritės užtikrino ir midaus žadėjo.

Estų dainininkė su skydą primenančia sage. Autorės nuotrauka

Tuo tarpu dirigentai diskutavo, ar nevertėtų ateityje galvoti apie bendras dainų šventes, apie sparčiai skaičiumi mažėjančių lietuvių, latvių ir estų dainorėlių susiliejimą į Pirmąją Pabaltiečių Dainų Šventę Australijoje. Lietuvių spauda Australijoje keičia savo veidą, retėja besilankančių lietuviškose pamaldose ir mokyklose gretos, vadžias perimantis jaunimas į Lietuvių Namus atsineša anglų kalbą ir šiuolaikišką mąstymą. Gyvenimas diktuoja permainas, tad natūralu, kad netolimoje ateityje ir dainų šventėse turėsime ieškoti naujų tęstinumo formų.

Gražina Pranauskienė

NEJAUGI MES TAIP PARAŠĖME...

MP Nr. 24 p. Isoldos Požėlaitės-Davis, AM laiške redakcijai ("Nesutinku su p. Malijauskiene dėl poezijos") neteisingai pacituotas poetas Kazys Bradūnas. Turėjo būti: **"Reikia taipgi pasakyti, kad tikros poezijos deimančiukų Lidijos Šimkutės poezijoje vis dėlto netrūksta. ..."** Labai apgailestaujame dėl per neapsižiūrėjimą įsivėlusios nemalonios klaidos ir nuoširdžiai atsiprašome poetės Lidijos Šimkutės, p. Isoldos Požėlaitės-Davis, AM ir visų skaitytojų. Sorry...

REDAKCIJA

DĖMESIO, buvusieji Vasario 16-osios gimnazijos mokiniai!

2001m. vasario 16 d. Vasario 16-osios gimnazija švenčia 50 metų jubiliejų ir nori šiai džiugiai šventei suburti visus savo buvusius auklėtinius.

Vasario 16-osios gimnazijos administracija prašo, kad jūs atsiliepsite į šį pranešimą elekroniniu paštu **113240.151@compuserve.com** **paprastu paštu: Litauisches Gymnasium, Lorscher str. 1, D-68623 Lampertheim-4, tel. 49 (0) 6256322, fax 49 (0) 62561641 arba Zitai Dubauskaitei 773-244-1231.**

Jeigu ir negalėtumėte dalyvauti, prašome bent pranešti savo adresą, kad galėtumėme sudaryti sąrašą, kuriame būtų duomenys apie buvusius mokinius.

a. a. Kristinai Karazijienei

mirus, antradienį, birželio 20 d. Adelaidėje, Kristinos vyrui Algiui, jos šeimai ir visiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

R.I.P. Kristina Karazija

who passed away on Tuesday, June 20 in Adelaide. Our deepest sympathy goes out to her husband, Algis, her family and all who were close to her, and mourn together with you.

Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga (ALJS)
Melbourne

a.a. Gediminui Rakauskui

iškeliavus amžinybėn, žmonai Jennifer ir šeimai reiškiame gilią užuojautą

Genovaitė ir Vincas Bakaičiai

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

Funerals of Distinction

17 RAILWAY PDE., FAIRFIELD, N.S.W.
Tel. 9724 5408. Veikia 24 valandas per parą.

In memoriam

Ir krito palaužtas Dzūkijos ąžuolas

Šių metų gegužės 21 dieną Melbourne staiga mirė žymus kultūrininkas, skautų veikėjas, lietuviškos mokyklos įkūrėjas Juozas Makulis, sulaukęs 93 metų. Nežiūrint tokio amžiaus, fizinėm jėgom silpnėjant, jis išlaikė pavydėtinai žvalų bei šviesų protą ir iki pat gyvenimo pabaigos gyvai domėjosi tiek kultūriniu, tiek ir politiniu lietuvišku gyvenimu kaip Tėvynėje, taip ir išeivijoje. Tai buvo giliai į Lietuvos žemę įaugęs žmogus, kuris išeivijoje nebegalėjo pilnai prigyti ir taip plačiai išskleisti savo šakas, kaip būtų galėjęs pasireikšti gimtojoje šalyje, be jokių kalbos barjerų.

Juozas Makulis (1907-2000)

Juozas Makulis gimė 1907 liepos 7 d. Padumblių kaime, Kapčiamiesčio valsčiuje, didelėje ūkininko šeimoje. Neturtinga, smėlėta ten dirva ir nors žmonės vargsta, bet linksmumo ir pasiryžimo nestokoja. Juozas, kaip ir nemažai kitų dzūkų vaikinų, savo jėgomis sugebėjo lankyti ir užbaigti gimnaziją kitų vaikus pamokydamas, šen ten kokį darbelį nudirbdamas. Po mokytojų kursų tapęs mokytoju, dirbo Šiauliuose, vėliau Prienuose. Ten vedė Nastutę ir susilaukė dviejų vaikų. Juozas buvo kupinas energijos mokytojas, kuris nesitenkino eilinių pareigų atlikimu. Jam rūpėjo jaunimo auklėjimas ir to tikslo siekdamas jis būrė mokyklos vaikus į skautų organizaciją. Sovietų valdžiai užėmus Lietuvą, toks energingas mokytojas, ugdantis tėvynės meilę vaikuose, pasirodė pavojingas tai santvarkai ir 1940 metais jį uždarė į Marijampolės kalėjimą. Ten kankinimai, tardymai, badu marinimai buvo kasdieninė programa. Juozui bebūnant kalėjime, Sovietai išvežė jo žmoną ir du mažamečius vaikus į Sibirą. Tą žinią jis patyrė tik 1941 birželį, kaliniams išsilaužus iš kalėjimo.

Naujai pertvarkant vietinį Lietuvos gyvenimą, Makulis buvo paskirtas Prienų burmistru, tačiau 1944, grįžtant sovietų karinėms pajėgoms atgal į Lietuvą, jis drauge su tūkstančiais kitų išgąsdintų pabėgėlių atsidūrė pietų Vokietijoje, Švabijoje. Po karo, naudodamasis galimybe siekti aukštojo mokslo, jis įstojo į Freiburgo universitetą studijuoti ekonomikos. Betgi ir čia, atgavęs jėgas, jis ėmė tarp pabėgėlių organizuoti lietuvišką mokyklą ir skautus.

1949 m. atvyko į Australiją ir jau 1950 m. suorganizavo pirmą lietuvišką mokyklą Melbourne. Tinkamų patalpų nebuvo, sodino vaikus ant grindų, ant stalų ir ant kriauklių, bet ir tokioms sąlygoms esant, mokslas tęsėsi. Be to, visi vaikai tapo skautais, iškylavo, stovyklavo ir dainas dainavo, todėl ir Makulio sukurta lietuviška mokykla dažnai vadinama dar "skautų mokykla".

Tais pačiais 1950 metais įvyko pasikeitimai ir jo asmeniniame gyvenime – jis vedė Bronę Didelienę-Jočytę, kuri tapo ištikima gyvenimo drauge darbuose, džiaugsmuose ir veikloje.

Juozas Makulis buvo ne tik Melbourno pirmosios mokyklos įkūrėjas ir ilgametis mokytojas, bet taip pat ir pirmasis Viktorijos – Tasmanijos skautų tunto tuntininkas ir Australijos Rajono skautų vadeiva.

Mes visi, Juozai, Tave pažinoję, lenkiam galvas ir dėkojam už Tavo atliktus darbus, Tavo svarbų indėlį į išeivių lietuvių kultūrinę veiklą. Tu mūsų atmintyje išliksi kaip galingas Dzūkijos ąžuolas, likimo pakirstas svetimoje žemėje.

Gilią užuojautą reiškiu našlei Bronei ir artimiesiems. Su liūdesiu

Genovaitė Kazokienė

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ KLUBE

Atsiradus žilam plaukui, žvilgterėjęs į praeitį pamatai, ką prisimeni ir ką pamiršai. O ir tų prisiminimų pojūtis yra visai skirtingas. Lygiai kaip neįmanoma šiandien pajusti buvusių ligų ar traumų skausmo. Prisiminimų vedamas, pradėjau ieškoti Klubo istorijos detalių. Galas žino kur seni mūsų protokolai. Popierių visuose sandėliuose, pamažu juos kaip nors sutvarkysime ir persiųsime į Archyvus kol dar nėra sutrūniję.

Įdomu buvo klausytis Anskio Reisgio, tuometinio Direktoriaus pasakojimo, kuris tuokart visus darbus net fotografavo. Taigi, nugriovus dalį "Dainavos" salės, buvo pastatytas Klubas. Valdžia leido, išdavė licenzijas.

Po kiek laiko, pasikeitus įstatymams, valdžia prikibo, kad esąs tik vienas baras. Reikalingas dar vienas nariams, "members bar", kur nariai gali bet kada įeiti. Be to dar reikalingas ir "boardroom". Prireikė didinti pastatą.

Atsirado daugybė patarėjų. Anot Anskio, Klubo nariai - bendruomenės nariai. Patarimų ir reikalavimų pasipylė iš visų pusių. Šokėjai norėjo vieno, dainininkai kito, sportininkai salių. Dar ir dabar man tenka girdėti priekaištų, kodėl "nepastatė krepšinio salės". Anskis aiškina, kad, nuėjus pasiteirauti į savivaldybę, ten užgiedojo tokius reikalavimus parkingo aikštelei, kad mūsiškiams net plaukai pasistojo. Tokiu būdu taip ir nebuvo daugiau galvojama apie sporto aikštę, nes daugiaaukštį pastatą automobiliams lietuviai tuokart nebūtų įkandę.

Esame dėkingi A.Griškauskui už paskolinimą vaizdajuosčių rodymui per mūsų didįjį ekraną.

Kadangi esame tik vienas etninis, užsiregistravęs Bankstown'o savivaldybėje lietuviškas organizacinis vienetas, gauname pranešimus apie visokias pašalpas. Aš paprastai jas išdalinu mūsų organizacijoms. Kiek teko girdėti iš savaitgalio mokyklos, jų prašymas buvo atmestas, nes nėra užregistruota Australijos organuose. Teko skaityti "Mūsų Pastogėje", kad ALB Apylinkės Valdyba taip ir nenusprendė registruotis ar ne. Kiek suprantu esą draudimai per brangiai kainuosią. Keistai atrodė išgirdus, jog lietuviai "neubagaus" iš australų. Labai įdomu, kad iš savų "ubagauti" galima, bet valstybės pašalpa "ubagavimas" lyg ir nepadorus?! Ramona Zakarevičienė padavė Klubo vardu prašymą $4,380.00 tautinių rūbų įsigyjimui mūsų jauniems šokėjams. Sėkmės, Ramona!

Neteko giliau pastudijuoti, bet įdomu kaip mūsų neregistruotos organizacijos atsiskaitys su GST? Užsiregistravus, jos automatiškai tampa pelno nesiekiančiais vienetais.

Nepamirškime, kad pastoviai atsiranda daugybė įstatymų pasikeitimų po to laiko, kai pirmą kartą įkėlėme koją šiame krašte.

p. Martinai Reisgienei, išėjus iš Bibliotekos Budėtojų, širdingas Ačiū už įdėtas pastangas ir laiką. Malonu bus ją matyti ir toliau besidarbuojančią Bibliotekos Bičiulių Būrelyje. Tuo pačiu sveikinam p. Pajautą Pullinen, prisijungusią prie Bibliotekos Budėtojų. Taip pat malonu, kad Juhani Pullinen sutiko peržiūrėti Klubo statutą, kuris, besikeičiant krašto įstatymams, yra smarkokai atsilikęs.

Ruoškimės KOVO baliui, pirkime bilietėlius Klubo loterijoje - gražus laimikis - 2 puikūs Olimpiniai bilietai!

IKI PASIMATYMO KLUBE!

Algis Bučinskas

S.L.S.K. KOVAS

OLYMPIC BALL

Saturday 15th July, 2000

to be held at

The Lithuanian Club, Bankstown

commencing at 7.30pm

Dress: In the style of Ancient/Modern Olympic Competitors

Iń keeping with our tradition of audience participation, special Olympic Events will be organised for the night.

For Table Bookings Ring:

Nita Wallis 9498.1545

Jacinta Ankus 9872.9320

Tickets : $15.00 per head

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16 - 18 East Terrace, BANKSTOWN NSW 2200

TEL.: 9708 1414 FAX.: 9796 4962

Atvykęs į Sydnėjų būtinai aplankyk Lietuvių Klubą!

Klubas veikia šeštadieniais ir šventadieniais nuo 12.00 val.
Darbo dienomis nuo 4.00 val.
antradieniais uždaryta

POOL CLUB RENKASI KETVIRTADIENIAIS 7.30 val.

Sekmadieniais nuo 5.00 iki 6.00 val
LINKSMOJI *VALANDA*

BIBLIOTEKA VEIKIA SEKMADIENIAIS NUO 12.30 IKI 2.30 val.

PENSININKŲ POPIETĖ
Liepos 6 d. 12.00 val. ŠVEDIŠKAS STALAS

ĮSIGYKITE KLUBO LOTERIJOS BILIETUS TIK $2.00
GALIMYBĖ $1400.00 VERTĖS DU BILIETAI OLIMPIJADOJE

NEPAMIRŠKITE SUSIMOKĖTI METINĮ NARIO MOKESTĮ

SAVAITĖS MINTIS: Mokslas be dorybės yra pavojingas kaip maras. *T.Starkey*

Valstybingumo šventė

Iš anksto pranešame, kad Valstybingumo Šventė (liepos šeštoji kaip Mindaugo karūnavimo sukaktis) bus minima

sekmadienį, liepos 9 d., 2 val. p.p. Lietuvių Namų didžiojoje salėje, Bankstown.

Plačiau – kituose "M.P." numeriuose.

ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdyba

Sydnėjaus sporto klubo "Kovas" metinis olimpinis balius

Nuo Atėnų iki Sydney

liepos 15 dieną, 8 val. vakare Sydnėjaus Lietuvių Klube, Bankstown.

Kaina $15. Apranga – kaip olimpiados dalyvis – sportininkas ar sportininkė.

Siuntiniai į Lietuvą

Pranešame, kad siuntiniams dėžės bus pardavinėjamos Lietuvių Namuose **sekmadieniais tarp 12 ir 13 val.** Pabrangus pristatymui Lietuvoje, pabrangus dėžėms ir padidėjus kitoms išlaidoms, siuntinio kaina yra **$60**. Dėžės dydis **64 x 35 x 35 cm.**

Kaip ligi šiol, dėsime visas pastangas, kad siuntiniai pasiektų gavėją laimingai, bet atsakomybės neprisiimame.

Melbourno Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos Valdyba

VALSTYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS ADELAIDĖJE

rengiamas sekmadienį, liepos 2 d. Vėliavų pakėlimas - Lietuvių Namuose 10.00 val. ryto; Lietuvių Katalikų Centre - 10.45 val. ryto. Pamaldos - Šv. Kazimiero bažnyčioje 11.00 val. ryto. Minėjimas - Lietuvių Namuose 1.30 val. po pietų. Po minėjimo, vėliavų nuleidimas Lietuvių Namų sodelyje. Vėliavų pakėlimą ir nuleidimą praveda LKVS "Ramovė". Tautiečiai labai laukiami!

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

Dėmesio Sydnėjaus pensininkams

Sydnėjaus lietuvių pensininkų klubo "Neringa" metinis susirinkimas įvyks **ketvirtadienį, liepos 6 d.** (pensijos dieną), **1 val. p.p.** Lietuvių Klube, Bankstowne.

Kviečiame narius kuo gausiau dalyvauti metiniame susirinkime. Laukiame atvykstant ir naujų narių.

Sydnėjaus lietuvių pensininkų klubo "Neringa" valdyba

DAR LAUKIAME VAIKŲ PIEŠINIŲ!

Dar kartą primename, kad piešinius Vaikų parodai konkursui galima pristatyti iki liepos 1 d. Premijas įteiksime per Valstybingumo šventę liepos 9 d.

Entuziastės

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.
Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga
Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: **P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.**
Tel.: **(02) 9790 2319**, Faksas: **(02) 9790 3233**, E-mail: **mpastoge@hotmail.com**
Redakcinė kolegija
Ritą Baltušytė-Ormsby, Antanas Laukaitis, Kęstas Protas, Vytenis Šliogeris
Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Prenumerata metams $50. Užsienyje paprastu paštu $65. N.Zelandijoje oro paštu $80.
Užsienyje oro paštu $110.